

Sisekaitseakadeemia

Päästekolledž

Ardi Luuk

PÄÄSTESPETSIALISTI JA PÄÄSTJA ÕPPEKAVADE
VASTAVUS PÄÄSTETÖÖ VALDKONNA TEENUSTELE
Lõputöö

Juhendaja:

Häli Allas, MA

Tallinn 2013

ANNOTATSIOON

Kolledž: Päästekolledž	Kuu ja aasta: Mai 2013
<p>Töö pealkiri: Päästespetsialisti ja päästja õppekavade vastavus päästetöö valdkonna teenustele</p> <p>Töö võrkeelne pealkiri: Sub fire officers and firefighters curriculum suitability with rescue services.</p>	
<p>Töö autor:</p> <p>Ardi Luuk</p>	<p>Olen nõus oma lõputöö kättesaadavaks tegemisega elektroonilises keskkonnas.</p> <p>Allkiri:</p>
<p>Käesolev lõputöö on kirjutatud teemal „Päästespetsialisti ja päästja õppekavade vastavus päästetöö valdkonna teenustele“.</p> <p>Töö koosneb 99 leheküljest, millest töö põhiosa moodustab 47 ja lisad 52 lehekülge. Lõputöö sisaldab 3 joonist.</p> <p>Töö eesmärgiks oli analüüsida ja võrrelda päästja ja päästespetsialisti õppekavasid päästetöö valdkonna teenuste ja uute kutsestandarditega ning esitada ettepanekud õppekava arendamiseks.</p> <p>Töö tulemusena jõuti järeldusele, et praegused päästja ja päästespetsialisti õppekavad annavad piisavad teadmised baasteenuse pakkumiseks. Päästja õppekavas õpetatakse erivõimekuse veepääste 1 tasemel veepääste teenust. Päästespetsialisti õppekava annab piisavad teadmised veepääste 1, keemiapääste 1 ja juhtimise teenuse 1 ja 2 tasemel. Teiste päästetöö valdkondade teenuste pakkumiseks erivõimekuse tasemel tuleb läbida vastavad täienduskoolitused. Õppekavade võrdluses uute kutsestandarditega selgus, et õppekavadest puudub ennetustöö ja alarmsõidu koolitus.</p> <p>Toetudes analüüsi tulemustele ja ekspertide hinnangule tegi töö autor ettepaneku lisada õppekavasse ennetustöö ning nõõripääste ja keemiapääste erivõimekuse tasemel.</p>	
Võtmesõnad: päästja, päästespetsialist, õppekava, kutsestandard, päästevaldkonna teenused,	
Võõrkeelsed võtmesõnad: firefighter, sub fire officer, curriculum, occupational qualification standard, rescue services	
Säilitamise koht: Sisekaitseakadeemia	
<p>Kaitsmisele lubatud</p> <p>Kolledži direktor: Margus Möldri</p>	Allkiri:
<p>Vastab lõputöö nõuetele</p> <p>Juhendaja: Häli Allas</p>	Allkiri:

SISUKORD

ANNOTATSIOON	2
SISUKORD.....	3
SISSEJUHATUS	4
1 ÕPPEKAVA OLEMUS JA ARENDUS ÜLDISELT NING PÄÄSTETÖÖ VALDKONNA ÕPPEKAVAD, KUTSESTANDARDID JA TEENUSED.....	6
1.1 Õppekava olemus	6
1.2 Õppekava eesmärk ja arendusvõimalused.....	7
1.3 Sisekaitseakadeemia päästja ja päästespetsialisti õppekavad.....	10
1.4 Päästetöö valdkonna õppekavade tellija.....	14
1.5 Päästetöö valdkonna teenused ja teenuskaardid.....	16
1.6 Kutsestandardid	17
2 DOKUMENTIDE JA INTERVJUUDE ANALÜÜS.....	20
2.1 Uuringu metodoloogia.....	20
2.2 Päästja õppekava analüüs	21
2.3 Päästespetsialisti õppekava analüüs	30
3 UURINGU TULEMUSTE JÄRELDUSED JA ETTEPANEKUD	38
3.1 Uuringu tulemuste kokkuvõte	38
3.2 Ettepanekud Sisekaitseakadeemia õppekavade sisu ja mahtude osas	40
KOKKUVÕTE	42
SUMMARY	44
VIIDATUD ALLIKATE LOETELU	45
LISAD.....	48
Lisa 1. Päästja õppekava analüüsi tabelid.....	48
Lisa 2. Lääne päästekeskusest saadud täienduskoolituste vastuskiri.....	49
Lisa 3. Päästespetsialisti õppekava analüüsi tabelid	52

SISSEJUHATUS

Sisekaitseakadeemia päästekolledžis viiakse läbi päästja ja päästespetsialisti kutseõpet. Päästeamet läks 2012 aastal üle teenuspõhisele juhtimisele, mille käigus kirjutati lahti 16 päästetöö teenust, mida päästetöö valdkonnas pakutakse. Kvaliteetse teenuse pakkumiseks on oluline, teenuse pakkujad oleksid koolitatud ühistel alustel. Seetõttu peaks üle vaatama ka õppekavad, kas ja kui palju teenustest õpetatakse päästja ja päästespetsialisti kutseõppe raames.

Sisekaitseakadeemia päästekolledži päästja ja päästespetsialisti õppekavasid uuendati viimati 06.05.2011.Õppekavaarenduses, õppe sisu kaasajastamisel ja õppevahendite loomisel tuleb arvestada nii õppijate kui ka ühiskonna ja tööturu muutuvaid vajadusi. Kutseõppe sisu ja õppematerjalid peavad olema kaasaegsed, ettevõtlikkust ja innovatiivsust soodustavad ning andma õppijale vajaliku ettevalmistuse toimetulekuks tööturul.

Lisaks on käimas päästetöö valdkonna kutsestandardite uuendamise protsess, mis võib kaasa tuua vajaduse uuendada riiklikke õppekavasid. Samuti peavad kutseõppeasutused olema valmis uute õppekavade rakendamiseks ja uute erialade avamiseks, kui tööturul tekib vajadus vastava ettevalmistuse saanud töötajate järele.

Käesoleva töö eesmärk on analüüsida ja võrrelda päästja ja päästespetsialisti õppekavasid päästetöö valdkonna teenuste ja uute kutsestandarditega ning esitada ettepanekud õppekava arendamiseks. Eesmärgi saavutamiseks püstitas töö autor kolm uurimisülesannet:

- 1) Anda ülevaade teenuspõhisest juhtimisest ning õppekava arendamise teoreetilise käsitlusest ja Päästeameti teenuskaartide ülesehitusest;

- 2) Analüüsida õppekava vastavust päästetöö valdkonna teenustele ja uutele kutsestandarditele;
- 3) Töötada välja ettepanekud õppekavade arendamiseks või muutmiseks.

Võrdluse iseloomustamiseks analüüsib autor päästja ja päästespetsialisti õppekavasid, Päästeameti pakutavaid teenuseid ning Päästja ja Päästemeeskonna juhi kutsestandardeid. Sisulise analüüsi tulemusena peaks selguma, kas kutseõppe õppekavad vajavad kaasajastamist.

1 ÕPPEKAVA OLEMUS JA ARENDUS ÜLDISELT NING PÄÄSTETÖÖ VALDKONNA ÕPPEKAVAD, KUTSESTANDARDID JA TEENUSED

1.1 Õppekava olemus

Kutsekoolide õppekava koosneb üldosast, riikliku õppekavaga määratud üld- ja põhioskuste moodulitest ning valikõpingute moodulitest. Kooli õppekava üldosas esitatakse: kooli õppekava eesmärgid ja ülesanded, nõuded õpingute alustamiseks ja lõpetamiseks, kooli õppekava struktuur, üld-, põhi- ja valikõpingute moodulite loetelu ja maht. Kooli õppekavas esitatakse üld-, põhi- ja valikõpingute moodulite eesmärgid, õppesisud, õpitulemused ja moodulite hindamise põhimõtted. Kool võib vajaduse korral kooli õppekava kord aastas muuta valikõpingute moodulite osas. Kooli õppekava uuendatud versiooni kinnitab kooli direktor, kooskõlastades selle eelnevalt õppenõukogu ja kooli nõukoguga. (Kutseharidusstandard, 06.04.2006)

Õppekavaga kehtestatud kutseõppesisu esitatakse moodulitena. Moodul on õpitulemustele suunatud õppekava terviklik sisuühik, mis määratleb kutseoskuseõuetega vastavuses olevad teadmised, oskused ja hoiakud. Moodul koosneb ühest või mitmest õppeainest või teemast. Mooduli maht sõltub mooduli eesmärgist ja sisust. Mooduliga määratud õppe mahtu arvestatakse õppenädalates, kusjuures mooduli maht on täisarv ja väikseim mooduli maht on üks õppenädal. Üks õppenädal vastab 40 akadeemilisele tunnile õpilase õpinguteks kulutatud tööle. Kui mitmel erialal on ühes õppekavarühmas üld- ja põhiõpingute moodulid ühesugused vähemalt 25% ulatuses, võib nende erialade õppesisu kirjeldada ühes riiklikus õppekavas. (Kutseharidusstandard, 06.04.2006) Antud töö raames ei analüüsita kui suures osas kattuvad Sisekaitseakadeemia päästekolledži päästja ja päästespetsialisti õppekavad, sest töö autor keskendub õppekavade, kutsestandardite ja teenuste võrdlusele.

Moodulid jagunevad üld-, põhi- ja valikõpingute mooduliteks. Üldõpingute moodulid määratlevad õppevaldkondi läbivate, mitmele erialale ühiste teadmiste ja oskuste kogumid. Põhiõpingute moodulid määratlevad kutse-, eri- või ametialal tegutsemiseks vajalike teadmiste ja oskuste kogumid. Üld- või põhiõpingute moodulitesse on lõimitud üldharidusaineid mahus ja valikus, mis on vajalik vastava kutse- või eriala omandamiseks. Valikõpingute moodulid määratlevad teadmised ja oskused, mis toetavad ja laiendavad kutseoskusi või seonduvad lisakvalifikatsiooniga. Valikmoodulid võivad moodustada 5–30% õppekava mahust. (Kutseharidusstandard, 06.04.2006)

Lähtudes kutseõppeasutuse seaduse § 11 lõikest 4 kehtestab siseminister sisekaitsealises riigikoolis või sisekaitsealises rakenduskõrgkoolis kutseõppe õppekava alusel õpetatavate kutse- või erialade riiklikud õppekavad, lähtudes kutseharidusstandardist ning kutsestandarditest ja kooskõlastades need eelnevalt haridus- ja teadusministriga. (Kutseõppeasutuse seadus, 17.06.1998) Võib järeldada, et uute kutsestandarditega võidakse vaadata üle ka riiklikud õppekavad, mis annavad samuti sisendi Sisekaitseakadeemia päästekolledži kutseõppe õppekavasse.

1.2 Õppekava eesmärk ja arendusvõimalused

Õppekava arendamise alla kuuluvad õppekava kavandamine ja koostamine, avamine ja rakendamine, hindamine ja parendamine või muutmine. Seega on õppekavaarendus n-õ katusmõiste, mille alla kuuluvad kõik õppekavaga seotud tegevused. Õppekava arenduse eesmärk on pidevalt täiustada õppekava ning selle rakendamist. Seega ei saa öelda, et õppekava saab mingil hetkel valmis ja teda ei ole vaja enam muuta. Ka ideaalilähedaselt väljatöötatud ja toimivate õppekavade puhul on vaja aeg-ajalt hinnata, kas õppekava on jätkuvalt eesmärgipärane ja otstarbekas, kas õppetegevus võimaldab õppekava eesmärkide täitmist, kas on tagatud kvaliteedinõuded jne. Hindamine ei seisne pelgalt tunde järgi otsustamises, kas miski näib olevat „hästi” või „halvasti”, see peab tuginema eelnevalt kindlaks määratud hindamiskriteeriumitele. (Õppekava...2009)

Lähtudes Sisekaitseakadeemia õppekava sisehindamise korrast on sisehindamise eesmärk õppetegevuse ja –tulemuste süstemaatiline analüüs, mis on sisendiks õppekavade arendamisel ja õppetegevuse parandamisel. Sisehindamise valdkonnad on järgmised: õppetegevus, õppekeskkond ja õppekavaarendus. Sisehindamise valdkondade hindamiseks on määratletud kriteeriumid kõrghariduse õppekavale ja kutsehariduse õppekavale. Sisehindamise läbiviimise ajakava kinnitab õppeprorektor. Sisehindamise läbiviimine toimub järgmiste etappidena:

- õppeosakonna juhataja esitab õppekava juhile statistiliste näitajatega eeltäidetud sisehindamise aruande;
- õppekava juht koostab lõplikku sisehindamise aruande kaasates õppekava põhiõppejõudusid, õppereferente ja teisi õppekavaga seotud isikuid;
- õppekava juht tutvustab sisehindamise aruannet kolledži nõukogus, kes esitab omapoolse protokollitud hinnangu sisehindamise aruandele;
- veebruaris õppekava juht edastab õppeosakonnale sisehindamise aruande koondaruande koostamiseks. Õppeprorektor tutvustab sisehindamise koondaruannet akadeemia nõukogus, kes kiidab heaks õppekava arendustegevused.

Õppekavaarenduse sisehindamise kriteeriumiteks on vastavus riiklikule õppekavale või kutseharidusstandardile: kooli õppekava on vastav riiklikule õppekavale või kutsestandardile (Õppekava sisehindamise kord, rektori 26.05.2011 käskkiri nr 6.1-6/127) (edaspidi: Õppekava sisehindamise kord). Seetõttu on oluline analüüsida, kas Sisekaitseakadeemia päästekolledži õppekavad on vastavuses uute päästetöö valdkonna kutsestandarditega.

Õppekavaarenduse aruanne: õppekava arendamiseks on välja töötatud regulatsioone, läbiviidud seminare või analüüse/uuringuid. Õppekavaarenduse tegevuskava: õppekava on ajakohastatud ja õppekava arendamiseks on tegevused kavandatud kaasates erinevaid õppekava huvigruppe. (Õppekava sisehindamise kord.)

Õppekava eesmärkide ning sisu ja ülesehituse omavahelise ning õppekava statuudiga vastavuse analüüsi põhjal on võimalik kindlaks määrata õppekava osade/õppeainete muutmise vajadus, muudatuste valdkonnad ja maht. Seejuures

tuleb silmas pidada, et kui õppekava osade muudatused on vajalikud enam kui 1/3 osas õppekava kogumahust, ei ole enam tegu õppekava tavapärase muutmise ja arendamisega, vaid uue õppekava avamisega. (Rutiku, S., Raudsepp, M., Haamer, A., Pilli, E., Linn, E. 2007:29) Töö järeldustes analüüsile toetudes soovib töö autor anda ülevaate, kas oleks vajalik õppekava tavapärase muutmise ja arendamine või uue õppekava avamine.

Õppekava muutmisega on tegemist, kui muutub õppekava nimetus, õppeainete nimetused ja maht, õppe alustamise ja lõpetamise tingimused, õppekeel, spetsialiseerumisvõimalused, õppekava sisu liigitus (õppekavarühm, kuhu õppekava kuulub). Kui aga teisenevad oluliselt õppekava eesmärgid ja õpiväljundid, muutub õppekava nominaalkestus ja -maht või antava kraadi nimetus, tuleb registreerida uus õppekava selleks kehtivas korras läbi Eesti Hariduse Infosüsteemi. (Õppekava...2009)

Kriitilise analüüsi kohad õppekavas (Rutiku, S., Raudsepp, M., Haamer, A., Pilli, E., Linn, E. 2007:29- 30):

- eesmärgid (näit. üldeesmärgid, eriala(de) õpieesmärgid õpiväljunditena);
- sihtgrupid (näit. üliõpilaste eelnev haridustase, erivajadustega üliõpilased, välisüliõpilased, täiskasvanud õppijad);
- sisu (näit. õppeained, erialased teadmised, erialaülesed pädevused, teoreetilised passiivsed teadmised, praktilised aktiivsed oskused);
- ülesehitus (näit. järjestatus üldiselt spetsiifilisele, eeldusained, kombineerimisvõimalused);
- sisuline kooskõla, kattuvused ja lüngad (näit. spetsialiseerumis- ja valikuvõimalused; eesmärkide saavutamiseks vajalike õppeainete olemasolu või puudumine; mõne sisuelemendi liigne kordumine erinevates õppeainetes jms);
- vorm (päevane või avatud ülikooli õpe, õppetöö viisid ja õppemeetodid, praktika töökeskkonnas, õppevara, õpitingimused);
- vormiline kooskõla (näit. millistes õppeainetes arendatakse missuguseid õpiväljundeid ehk teadmisi oskusi ja hoiakuid; mõne õpiväljundi liigne

domineerimine; mõne õpiväljundi arendamiseks vajaliku õppeaine või – meetodi puudumine jms);

- hindamine (õppeainete hindamine ja õppekava kokkuvõttev hindamine);
- rahvusvaheline sidusus (üliõpilasvahetuse, sh välismaal õppimise võimalused, võõrkeelsed õppeained ja/või moodulid, välisõppejõudude kaasamine).

1.3 Sisekaitseakadeemia päästja ja päästespetsialisti õppekavad

Päästetöö valdkonna teenistujaid koolitatakse Sisekaitseakadeemia päästekolledžis päästja ja päästespetsialisti õppekava alusel. Lisaks on kõrghariduse õppekava, mis võimaldab omandada kõrghariduse päästetöö valdkonnas operatiiv-, või ennetusesuunal. Seejuures kõrghariduse õppekava on kolmest päästetöö valdkonna õppekavast uusim, kinnitati 01.06.2012, mistõttu on käesoleva töö raames läbiviidavast analüüsist see välja jäetud ning keskendunud päästja ja päästespetsialisti kutseõppe kavadele. Kõrghariduse õppekava ei jää aga päris tähelepanuta, kuivõrd samaaegselt käesoleva tööga, on koostamisel Mario Pajustiku poolt lõputöö teemal „Saksamaa Hamburgi HAV päästeinseneri ja SKA päästeteenistuse eriala õppekava võrdlev analüüs“, mis peaks andma sisendi kõrghariduse õppekava arendusteks.

Päästja eriala riiklik õppekava on kinnitatud siseministri käskkirja 03.03.2010 nr 59 Kutseõppeasutuse seaduse § 11 lõike 4 alusel. Päästja eriala riiklik õppekava (edaspidi riiklik õppekava), mis kuulub ISCED 97 (*International Standard Classification of Education*) liigituse alusel vara- ja isikukaitse õppekavarühma, määrab kindlaks kutseõppe eesmärgid ja ülesanded, eriala õppekava kutseõppe mahu ja kohustusliku sisu ning õpingute alustamise ja lõpetamise nõuded. Riiklik õppekava kehtestab päästja (inglise keeles *Firefighter*) eriala kohustusliku kutseõppe sisu. Riikliku õppekavaga kehtestatud kutseõppe eesmärk on võimaldada õppijal omandada teadmised, oskused ja hoiakud töötamiseks päästeala struktuuriüksustes päästja II kutsetasemel päästetöödel päästemeeskonna liikmena, lähtudes erialastest kutsenõuetest ja –eetikast. Sealhulgas luua ka eeldused õpingute jätkamiseks ja

elukestvaks õppeks. Kutseõppe sisu on määratud "Päästja II" kutsestandardis esitatud kutseoskuseõuetega. Päästja eriala kutseõppe maht on 40 õppenädalat, praktiline töö ja praktika moodustavad õppekava mahust vähemalt 50%. Kool koostab riikliku õppekava alusel õppekava iga õpetatava kutse- või eriala ja kutseõppeliigi jaoks, võttes aluseks riiklikus õppekavas esitatud kohustuslikud üld- ja põhioskuste moodulid ning lisades valikõpingute moodulid. (Päästja eriala riiklik õppekava, siseministri 03.03.2010 käskkiri nr 59)

Tulenevalt päästja õppekavast, mis on kinnitatud rektori 06.05.2011 käskkirjaga nr 6.1-5/126 on päästja õppekava koostatud Päästja riikliku õppekava ja Päästja II kutsestandardi alusel. Õppekava eesmärk on võimaldada õppijal omandada teadmised, oskused ja hoiakud töötamiseks päästeala struktuuriüksustes päästja II kutsetasemel lähtudes erialastest kutsenõuetest ja –etikast ning luua eeldused õpingute jätkamiseks ja elukestvaks õppeks. Õpe kestab 40 õppenädalat ja koosneb 4 moodulist. Need moodulid on: üldainete moodul, pääste moodul, õppepraktika moodul ja valikainete moodul. (Päästja õppekava 06.05.2011)

Tulenevalt päästja riiklikust õppekavast on Sisekaitseakadeemia päästekolledži päästja õppekava õppepraktika ja praktilise töö maht vähemalt 50% õpingute üldmahust. Praktilised tunnid viiakse läbi Sisekaitseakadeemia päästekolledži harjutusväljakul ja õppepraktika moodul päästekomandodes realselt valvevahetuses töötades.

Üldainete mooduli eesmärgiks on anda teadmised päästeorganisatsiooni toimimisest, organisatsioonikultuurist, Sisekaitseakadeemia õppekorraldusest, kriisipsühholoogiast, ja oskused päästeala arvutiprogrammide kasutamiseks, päästetöötaja füüsilise vormi säilitamiseks ning päästeteenistuse tehnika ja varustuse kasutamiseks ja hooldamiseks. Pääste mooduli eesmärk on kujundada õpilastes oskus läbi viia inimeste elu, tervise ja vara päästmiseks ning keskkonna kaitseks tehtavaid töid päästja II kutsetasemel. Tulekahjude, loodusõnnetuste, katastroofide, avariide, plahvatuste, liiklusõnnetuste ja muude õnnetuste korral, samuti õnnetustega kaasnevate ohtude likvideerimiseks tehtavatel töödel. Õppepraktika mooduli eesmärgiks on kujundada õpilases valmisolek alustada iseseisvat teenistust

päästeasutuses päästja II kutsetasemel ning demonstreerida omandatud teoreetilisi ja praktilisi oskusi ning teadmisi. Valikainete mooduli eesmärgiks on praktilise kõnekeele oskuse kinnistamine ja igapäevastes suhtlussituatsioonides vajaliku keele praktiline omandamine: suulise väljendusoskuse arendamine. (Päästja õppekava 06.05.2011)

Päästespetsialisti eriala riiklik õppekava on kinnitatud siseministri käskkirja 03.03.2010 nr 61 Kutseõppeasutuse seaduse § 11 lõike 4 alusel. Päästespetsialisti eriala riiklik õppekava (edaspidi riiklik õppekava), mis kuulub ISCED 97 liigituse alusel vara- ja isikukaitse õppekavarühma, määrab kindlaks kutseõppe eesmärgid ja ülesanded, eriala õppekava kutseõppe mahu ja kohustusliku sisu ning õpingute alustamise ja lõpetamise nõuded. Riiklik õppekava kehtestab päästespetsialisti (inglise keeles Sub Fire Officer) eriala kohustusliku kutseõppe sisu. Riikliku õppekavaga kehtestatud kutseõppe eesmärk on võimaldada õppijal omandada teadmised, oskused ja hoiakud töötamiseks päästeala struktuuriüksustes päästespetsialist III kutsetasemel, lähtudes erialastest kutsenõuetest ja -eetikast ning luua eeldused õpingute jätkamiseks ja elukestvaks õppeks. (Päästespetsialisti eriala riiklik õppekava, siseministri 03.03.2010 käskkiri nr 61) Seetõttu on oluline, et seoses uute kutsestandardite loomisega vaadatakse üle ka Sisekaitseakadeemia päästekolledži päästespetsialisti õppekava.

Kutseõppe sisu on määratud "Päästespetsialist III" kutsestandardis esitatud kutseoskusealustega. Päästespetsialisti eriala kutseõppe maht on 40 õppenädalat, praktiline töö ja praktika moodustavad õppekava mahust vähemalt 50%. Kool koostab riikliku õppekava alusel õppekava iga õpetatava kutse- või eriala ja kutseõppeliigi jaoks, võttes aluseks riiklikus õppekavas esitatud kohustuslikud üld- ja põhioskuste moodulid ning lisades valikõpingute moodulid. (Päästespetsialisti eriala riiklik õppekava, siseministri 03.03.2010 käskkiri nr 61)

Tulenevalt päästespetsialisti õppekavast, mis on kinnitatud 06.05.2011 käskkirjaga nr 6.1-5/127 on päästespetsialisti õppekava on koostatud päästespetsialisti riikliku õppekava ja kutsestandardi „Päästespetsialist III“ alusel. Õppekava eesmärk on võimaldada õppijal omandada teadmised, oskused ja hoiakud töötamiseks päästala

struktuuriüksustes päästespetsialist III kutsetasemel lähtudes erialastest kutsenõuetest ja -eetikast ning luua eeldused õpingute jätkamiseks ja elukestvaks õppeks. Õpe kestab 40 õppenädalat ja koosneb 5 moodulist. Need moodulid on: päästespetsialisti alusõppe moodul, koolitusõppe moodul, päästetööde korraldamise ja juhtimise moodul, tuleohutuse moodul ja valikainete moodul. (Päästespetsialisti õppekava. 06.05.2011)

Tulenevalt päästespetsialisti riiklikust õppekavast on Sisekaitseakadeemia päästekolledži päästespetsialisti õppekava õppepraktika ja praktilise töö maht vähemalt 50% õpingute üldmahust. Praktilised tunnid viiakse läbi Sisekaitseakadeemia päästekolledži harjutusväljakul ja õppepraktika põhiõppe moodulite lõppedes päästekomandodes realselt valvevahetuses töötades.

Päästespetsialisti alusõppe mooduli eesmärgiks anda teadmised päästeorganisatsiooni ajaloost, struktuurist, juhtimistasanditest, kutse-eetikast, teadmised ja oskused päästeala reguleerivate õigusaktide, kriisipsühholoogia, juhtimispsühholoogia ning füüsilise ettevalmistuse aluste rakendamiseks päästetöötajana oma kutsetöös. Koolitusõppe mooduli eesmärgiks on anda teadmised ja oskused õppetunni/praktilise erialase õppe läbiviimiseks lähtudes andragoogika alustest ning rakendades õppemeetodeid ja õppeprintsipe. Päästetööde korraldamise ja juhtimise mooduli eesmärgiks on kujundada õpilastes oskus korraldada ja juhtida tulekahjude, loodusõnnetuste, katastroofide, avariide, plahvatuste, liiklusõnnetuste ja muude õnnetuste, samuti suurõnnetustega kaasnevate ohtude likvideerimist päästemeeskonna juhina päästespetsialisti III kutsetasemel, võttes arvesse inimestele ja keskkonnale kaasnevaid riske. Tuleohutuse mooduli eesmärgiks on anda õpilasele teadmised ja oskused päästemeeskonna juhina päästespetsialist III kutsetasemel. Valikainete mooduli eesmärgiks on kujundada õpilastes oskus päästetööde - suitsusukeldumise, pinnaltpääste ja liiklusõnnetuste instruktorina töötamiseks päästeteenistuse tasandil, millest õpilane valib kaks eelpool nimetatud õppeainet. (Päästespetsialisti õppekava. 06.05.2011)

1.4 Päästetöö valdkonna õppekavade tellija.

Riikliku koolitusteelimumuse esitab Siseministeerium, kes tugineb Päästeameti poolt prognoositud personali vajadusele ning on ajalises kooskõlas valitsemisala arengukava ja personalistrateegia koostamisega. Koolitusvajaduses on välja toodud põhjendatud nõudlus tasemeõppe läbinud spetsialistide järele vähemalt kolme aasta lõikes. (Riikliku koolitustellimuse koostamise ja tegevustoetuse eraldamise kord Siseministeeriumi valitsemisalas, 2013)

Päästeamet on Siseministeeriumi valitsemisalas olev valitsusasutus. Päästeamet juhib Eesti Vabariigis päästeala tööd, korraldab päästetöid, teostades tuleohutuse järelevalvet, kujundades läbi ennetustöö turvalisemat elukeskkonda, valmistudes hädaolukordadeks, demineerides lõhkeseadeldisi ja lahingumoonasid ning kohaldades vajadusel riikliku sündi seadustes ettenähtud juhtudel ja korras. OECD 2011 aasta Eesti valitsussektoris läbiviidud uuring, mille erinevate muude ettepanekute kõrval rõhutab ka vajadust jätkata tulemuslikkuse juhtimise juurutamisele suunatud arendustegevusi Eestis (OECD... 31.10.2012). Sellest tulenevalt on ka Päästeamet läinud üle teenuspõhisele juhtimisele.

Teenuspõhise juhtimismudeli all mõeldakse seoste kogumit eesmärkide, indikaatorite, teenuste, tegevuste, töö- ja otsustusprotsesside ja ressursside vahel. Sellise juhtimismudeli peamiseks eesmärgiks on juhtinfo kvaliteedi ja selle kaudu juhtimisotsuste kvaliteedi tõstmine.

Efektiivne tulemuspõhine juhtimine (Pulakos 2009:5):

- teeb oodatava tulemuse selgemaks;
- parandab tootlikkust kõikidel organisatsiooni tasanditel;
- motiveerib töötajaid andma endast parima;
- tagab töötajate oskused ja suutlikkuse anda endast maksimum;
- joondab/tasakaalustab tulemuslikkuse üksuste vahel ja määrab kindlad tasemed organisatsiooni väärtustes, eesmärkides ja strateegias;

- loob aluse inimkapitali rakendamiseks;
- parandab suhteid, mõistmist ja arusaamist ülemate ja alluvate vahel.

Ebaefektiivne tulemuspõhine juhtimine (Pulakos 2009:5):

- vähendab töö tootlikkust ja motivatsiooni;
- õhustab töötajate kindlustunnet;
- halb kohtlemine võib kaasa tuua töötajate lahkumise;
- kahandab töötajate oskuste arengut võimaluste maksimaalseks kasutamiseks;
- halvendab suhteid ülemuste ja alluvate vahel;
- raiskab aega ja raha koolitustele ja abitegevustele;
- teeb võimatuks tähendusrikkalt ühendada autasu ja soorituse tulemus;
- organisatsioonil võib tekkida õiguslikke väljakutseid ja olulisi probleeme.

Teenuspõhise juhtimismudeli eduka rakendamise eelduseks on protsesside pidev monitooring, parendamine ja arenduse planeerimine. Strateegiline planeerimine protsessina on valdkondade- ja teenuste ülene, mistõttu on äärmiselt oluline nendevaheline kooskõlaline toimimine. Nii teenuse osutajad ja korraldajad kui arendajad/eksperdid peavad omama selget arusaama planeerimise eri etappidest, sisendite andmise võimalustest ja ajalistest raamidest. Sellise juhtimismudeli väljatöötamise peamiseks eesmärgiks oli päästevaldkonnas pakutava avaliku teenuse efektiivsuse tõstmine. Mistahes organisatsiooni eduka toimimise aluseks on õigetel ja õigeaegselt tehtud otsustel põhinevate strateegiliste lahenduste kasutamine. (Päästeameti... 02.12.2012) Õppekavad on üheks oluliseks osaks kvaliteetse teenuse tagamiseks. Teenuse monitooringul ei tohiks ära unustada Sisekaitseakadeemia Päästekolledžit ja selle päästetöö valdkonna õppekavasid, mis peaksid tagama koolitatud teenistujate olemasolu, kes suudavad teenuseid tööandja poolt soovitud tasemel pakkuda.

Päästeametis tähendab teenusepõhine juhtimine põhivaldkondades töökorraldust, kus konkreetse teenuse väljatöötamine, arendamine ja järelevalve on valdkonna juhi ülesanne ning teenuste ellurakendamine ja teenustevaheline koostöö päästekeskuse juhi ülesanne. (Karafin 2012)

Päästesündmustel on päästetöö valdkonna teenuste ellurakendajateks valveteenistujad. Päästjatel, vanempäästjatel ja juhtivpäästjatel on minimaalseks haridusnõudeks keskharidus ja Päästja I või Päästja II kutsekvalifikatsioon. Meeskonnavanematel, rühmapealikel, operatiivkorrapidajatel on minimaalseks haridusnõudeks keskharidus ja päästespetsialist III kutsekvalifikatsioon ja vanemoperatiivkorrapidajatel on minimaalseks haridusnõudeks tuletõrje- ja/või päästealane kõrgharidus.

1.5 Päästetöö valdkonna teenused ja teenuskaardid

Efektiivse juhtimise tagamiseks on oluline, et kõik Päästeameti osutatavad teenused on kirjeldatud ühtsel alustel ja vormis ning sarnases detailsusastmes. Teenuste loetelu, teenuskaardi vorm ja teenuskaartide uuendamise kord on kinnitatud Päästeameti peadirektori käskkirjaga. (Päästeameti... 02.12.2012)

Päästeameti teenused on jaotatud viieks põhivaldkonnaks ja kaheksaks tugivaldkonnaks. Põhivaldkonda kuulub päästetöö, kriisireguleerimine, tuleohutusjärelvalve, ennetustöö ja demineerimine. Tugivaldkondadeks on personal ja asjaajamine, rahandus, kommunikatsioon, haldus, õigus, välissuhted, infotehnoloogia ja arendus. (Päästeameti teenused, Päästeameti peadirektori 09.03.2012 käskkiri nr 106) Päästeamet töötas välja ühtse teenuskaardi vormi pakutavate päästevaldkonna teenuste kirjeldamiseks ja hindamiseks. Iga pakutava teenuse kohta on täidetud teenuskaardi vorm. Vormis on kirjutatud lahti teenuse valdkond ja eesmärk, teenuse osutaja, otsene kasusaaja ja sihtrühm, teenust iseloomustav lühikirjeldus, alamprotsessid ja nende vastutajad, teenuse osutamiseks vajalikud ressursid, tulemuslikkuse mõõtühik, teenusvõimekuse omahind ja teenusega seotud juhendid. Teenuskaardid on igal aastal ülevaadatavad ja uuenevad dokumendid. Päästeameti peadirektor on kinnitanud teenuskaartide uuendamise korra, kus on kirjas ettepanekute tegemise kord ja ajakava.

Päästevaldkonnaga seotud kõrgeima taseme eesmärgina viies põhivaldkonnas on Siseministeeriumi valitsemisala arengukavas määratletud inimeste ja vara suurem turvalisus (Siseturvalisus...04.12.2012). Sellest lähtuvad kitsamate valdkondade ja teenuste eesmärgid ning selle saavutamise jälgimiseks on seatud ka üldised indikaatorid. Päästetöö valdkonna põhieesmärk on tagada piirkondlike ohuteguritega ja riskidega ning võimalike tagajärgede ulatusega tasakaalus oleva päästeteenuse kättesaadavus. Päästetöö valdkonda kuulub 16 teenus: päästetöö baasteenus, tulekustutustöö teenus, metsatulekahjude kustutustöö teenus, põlevvedelike kustutustöö teenus, keemiapääste teenus, saasteärastus teenus, veepääste teenus, varingupääste teenus, nõõripääste teenus, loomapääste teenus, kõrgustest päästetöö teenus, päästetöö juhtimise teenus, logistika- transpordi teenus, logistika-sündmuskoha teenus, üleujutuste pumpamise teenus ja naftareostuskorjetöö teenus (Päästevaldkonna teenused, 09.03.2012 Päästeameti peadirektori käskkiri nr 106).

Päästetöö valdkonna teenuskaartidel on kirjutatud milliseid ülesandeid peab teenuse pakkuja ehk päästeteenistuja oskama lahendada. Oluline on, et päästesündmusi lahendataks ühtsete põhimõtete ja varem harjutatud ülesannete lahenduste põhjal. Sündmuskohal uue taktika või tundmatu tehnika kasutama õppimiseks aega ei ole. Seepärast on oluline, et väljaõpe tugineks reaalsel vajadusel ning tagaks sündmuskohal tegutsemiseks vajalikud teadmised ja oskused.

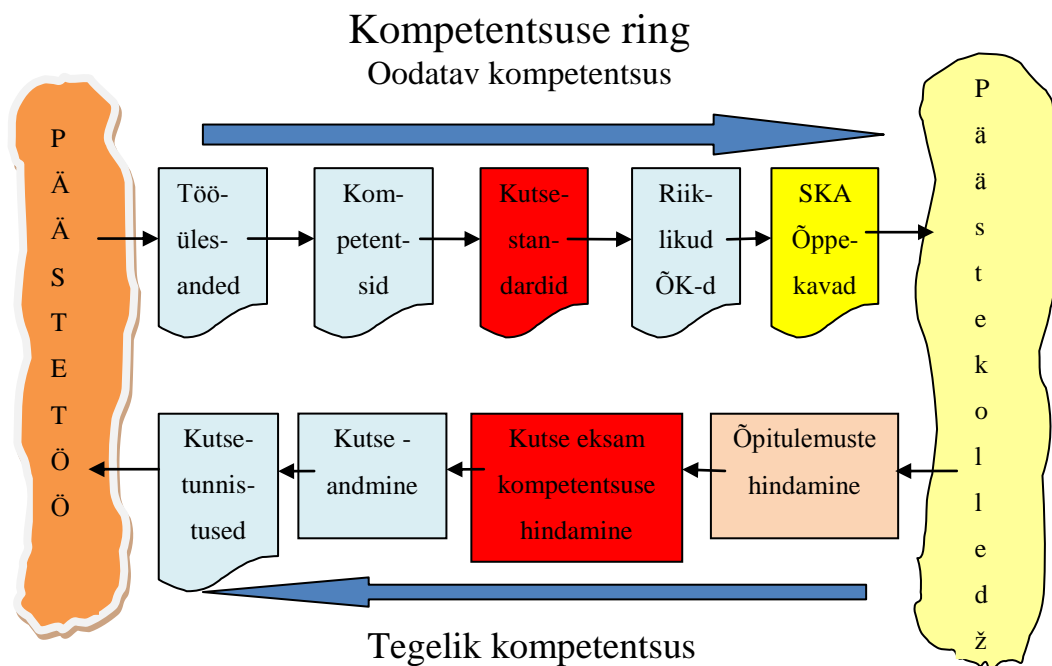
1.6 Kutsestandardid

Kutsestandard on dokument, mis kirjeldab kutsetegevust ning vastaval kutsel tegutsemiseks vajalikku kompetentsust ehk töö edukaks tegemiseks vajalike oskuste, teadmiste ja hoiakute kogumit. Kutsestandard on alusdokument tööturu nõudmistele vastavate õppekavade, koolitusprogrammide koostamisel. Otsuse kutsestandardi koostamise või uuendamise vajaduse kohta teeb kutsenõukogu. Kutsestandardi koostamise ettepaneku võib esitada kutse andja või muu vastava valdkonnaga seotud organisatsioon, ettevõtte või asutus, samuti kutsenõukogude esimeeste kogu. Kutsestandardi väljatöötamise kinnitab kutsenõukogude esimeeste kogu. Kutsestandardid koostab kutsenõukogu moodustatud töörühm. Töörühmadesse

kuuluvad oma ala asjatundjad - töötajad, spetsialistid, juhid ja koolitajad. Töörühmade töö korraldajaks ja kutsestandardite vormistajaks on Kutsekoda. (Kutseseadus, 22.05.2008) Uute päästevaldkonna kutsestandardite väljatöötamiseks on kaasatud spetsialiste Päästeameti Põhja päästekeskustest, Sisekaitseakadeemiast, Eesti Päästetöötajate Ametiühingust ja Päästeametist. Kutsestandardite koostamise töörühma koosseis kinnitati Õigus- ja Sisekaitse kutsenõukogu otsusega nr 6 17.04.2012 (Õigus...23.04.2013).

Projekti „Euroopa päästjate kutseõpe“ uurimuse kohaselt on kompetentsipõhine kutseõpe moodus, mis tagab töötajate kompetentsi omamise ja säilitamise ning omandatud kogemuste ja muutuvate nõudmiste arvestamise asjaomases valdkonnas. Kompetentsipõhine koolitusviis ei hõlma ainult kompetentside omamist, vaid ka nende säilimist, mis on ka elukestva õppe eelduseks. (Firecomp. 2007)

Kutsestandard koosneb A, B ja C osast. A-osa kirjeldab töö sisu ja eesmärgi, tööülesandeid, töövahendeid, töökeskkonda ja selle eripära, kutsealast tegevust toetavaid isikuomadusi ja võimeid ning sobivat kutsealast ettevalmistust. See on teabeallikaks inimesele elukutse valikul ja karjääritee kujundamisel. Siit saavad vajalikku teavet karjäärinõustajad, tööturu konsultandid, personalitöötajad ja koolitajad. B-osas on toodud kompetentsusnõuded, mis on aluseks vastavate taseme- ja täiendusõppe õppekavade koostamisele ning inimese kompetentsuse hindamisele kutse andmisel ja enesehindamisele. C-osa sisaldab üldist teavet kutsestandardi koostajate, kinnitaja, kehtivusaja, statistiliste koodide vastavuse jms kohta. (Kutseseadus, 22.05.2008) Sisekaitseakadeemia päästekolledži õppekava koostatakse võttes aluseks kutsestandardid ja riiklikud õppekavad ja kutseharidusstandardid. Kutsestandardid on koostatud võttes aluseks tööks vajalikke oskusi ja teadmisi. Hetkel kehtivad päästja I, päästja II ja päästespetsialist III, kuid 17.04.2013 kinnitas õigus- ja sisekaitse kutsenõukogu ühehäälselt päästetöö valdkonna uued kutsestandardid ning hetkel kehtivad kutsestandardid kaotavad kehtivuse 31.12.2013 ning neid asendavad uued Päästja, Päästemeeskonna juhi ja Päästejuhi kutsed.

Joonis 1. Kompetentsuse ring (koostatud www.kutsekoda.ee joonise alusel töö autori täiendustega)

Joonisel 1. On näidatud kuidas realselt sündmuskohal tehtav töö annab sisendi tööülesannete ja kompetentside näol kutsestandardile. Kutsestandard annab sisendi riiklikele õppekavadele. Sisekaitseakadeemia päästekolledž võtab enda õppekavade koostamise aluseks kutsestandardites toodud tööülesanded ja kompetentsid ning lähtuvad ka riiklikest õppekavadest. Õppe tulemuslikkust hinnatakse kutseeksamiga millele järgneb kutse andmine õppurile peale mida on ta valmis asuma tööle õpitud valdkonnas.

Seoses uute kutsestandardite kinnitamisega 17.04.2013 hakkavad kehtima päästja, päästemeeskonna juhi ja päästejuhi kutsed. Pärast 31.12.2013 ei väljastata enam päästja I ja Päästja II kutseid vaid päästja kutse, mida saab tulevikus omandada Sisekaitseakadeemia päästekolledžis. Päästespetsialist III kutse asemel hakkab kehtima päästemeeskonna juhi kutse.

2 DOKUMENTIDE JA INTERVJUUDE ANALÜÜS

2.1 Uuringu metodoloogia.

Lõputöö empiirilises uuringus kasutatakse andmete kogumise meetodina dokumendi analüüsi, mille käigus võrreldi Sisekaitseakadeemia päästekolledži õppekavasid Päästeameti päästetöö valdkonna teenuskaartidega ja uute kutsestandardite eelnõudega. Täpsustamiseks dokumentides kajastamata infot ja saamiseks sisendit ettepanekute tegemiseks viis töö autor läbi fookusgrupi intervjuu, kuhu kuulusid Päästeameti päästetöö valdkonna teenuste eksperdid Rasmus Laar, Sven Jablonski, Ivar Frantsuzov, valmisoleku talituse juhataja Raoul Raidna ja planeerimise talituse juhataja Häli Allas. Lisaks intervjueris ennetustöö osakonna osakonnajuhatajat Indrek Intsu. Sisekaitseakadeemia poolseteks täpsustusteks viis autor läbi intervjuu Sisekaitseakadeemia päästekolledži päästekooli päästetööde õppetooli juhataja Heiki Soodlaga ja Stella Polikarpusega. Siinkohal peab autor oluliseks märkida, et kuigi töö käigus muutusid esialgsed plaanid fookusgrupi intervjuude osas ning ellu õnnestus viia mõnel juhul intervjuu vaid ühe inimesega, siis sõltumata intervjueritavate arvust, kasutas autor töö terviklikkuse ja võrreldavuse huvides kõikide intervjueritavate puhul sama metoodikat lähtudes fookusgrupi intervjuust.

Fookusgrupi andmeid on võimalik kasutada mitmeti: transkribeerides, lühendatult transkribeerides, märkmetena ja mälu järgi (Krueger, Casey 2009:119). Antud töös on kasutatud fookusgrupi intervjuu andmeid märkmetena päästja õppekava analüüsi tabelis ja päästespetsialisti õppekava analüüsi tabelis, kuivõrd töö autor leidis just selle mitte tavapärase meetodi olevat sobivaima sellise analüüsi läbiviimiseks. Sellele annavad kinnitust ka Krueger ja Casey (2009:120) kelle sõnul võib märkustel põhinev analüüs olla piisav kui uuringu eesmärk on kitsalt sõnastatud nagu näiteks piloot projektil või materjalide uuringul, nagu seda õppekavade, teenuste ja kutsestandardite võrdlus on.

2.2 Päästja õppekava analüüs

Hetkel kehtivad Sisekaitseakadeemia päästekolledži päästja ja päästespetsialisti õppekavad on kinnitatud rektori 06.05.2011 käskkirjaga nr 6.1-5/126. Õppekavade kinnitamise ajal kehtisid Päästeameti peadirektori 17.01.2011 käskkiri nr 16 Päästevaldkonna teenused, mis on tänaseks päevaks kehtetu. Hetkel kehtivad Päästeameti teenused on kinnitatud Päästeameti peadirektori 09.03.2012 käskkirjaga nr 106. Õppekavade kinnitamise kuupäeva arvestades ei ole selgelt arusaadav, kas teenuste sisu on õppekavades arvesse võetud või kas need katavad uuendatud lähenemisega päästeteenistuse vajadused.

Uued päästetöö valdkonna kutsestandardid kinnitati 17.04.2013 Õigus ja Sisekaitse kutsenõukogus. Kutsestandardid on kajastatud kompetentsid, mida peab vastava kutse tasemel töötaja omama ning suutma tõendada.

Päästja õppekava analüüsis kasutas töö autor 06.05.2011 kinnitatud Sisekaitseakadeemia Päästekolledži päästja õppekavasse kuuluvate ainete kalenderplaanide ja aineprogramme, päästja kutsestandardi eelnõud ning päästevaldkonna teenuste teenuskaarte (lisa1). Kuivõrd ainuüksi tundide mahtude võrdlemine ei pruugi anda tegelikku aine sisu edasi, siis võrdles töö autor ka kutsestandardis toodud kompetentse, kalenderplaanide sisu ja päästetöö teenuste tegevusvõimeid. Võrreldi päästetöö baasteenust, metsatulekahjude kustutustöö teenust, põlevvedelike kustutustöö teenust, keemiapääste teenust, saasteärastuse teenust, veepääste teenust, varingupääste teenust, nõõripääste teenust, loomapääste teenust, päästetöö juhtimise teenust, kõrgustest päästetöö teenust, logistika-transporti teenust, logistika-sündmuskoha teenust, üleujutuste pumpamise teenust ja naftareostuskorje teenust. Tulekustutusteenus on vähendatud võimekusega päästetöö baasteenus, mida osutavad valdavalt vabatahtlikud päästjad, mistõttu seda teenust eraldi käesoleva töö raames ei käsitleta.

Teenuskaartidel on kirjas millised koolitused peavad olema läbitud, et teenust pakkuda. Käskkirjaga kinnitamata koolitustel võttis töö autor aluseks Lääne päästkeskuses läbi viidud koolituste mahu. Koolituste andmeid küsiti kõikidelt

päästkeskustelt, kuid vastavate programmide olemasolu kohta sai töö autor Lääne päästkeskusest, mistõttu tugineb autor käesolevas töös mitmete kursuste sisu analüüsi puhul Lääne päästkeskuse andmetele.

Päästja, tase 4 kutse koosneb viiest kohustuslikust ja ühest valitavast kompetentsist. Kohustuslikud kompetentsid on töö planeerimine ja korraldamine, päästesündmuse lahendamine, tulekustutustöö tegemine, tehnilise päästetöö tegemine, ohtlike ainetega toimunud päästesündmuste likvideerimine ja valitav kompetents on alarmsõidu tegemine (Päästja kutsestandard, 2013). Kutsestandardi ja teenuste võrdluses võib välja tuua, et päästja kutsestandardis toodud kompetentsid on üsna sarnased päästetöö baasteenuses kirjeldatud tegevusvõimetega. Mitmes lahti kirjutatud kompetentsis on kirjas, et päästja oskab teha antud ülesandeid baasteenuse ulatuses. Näiteks ohtlike ainetega toimunud päästesündmuste likvideerimise kompetentsis piirab päästja naftareostuse leviku maismaal, kasutades selleks absorbeerivat ainet jt vajalikke vahendeid baasteenuse ulatuses vastavalt päästetöö juhilt saadud käsule. Teenuse pakkumiseks vajalikud teadmised õpetatakse valdavalt põhiõpingute osas pääste moodulis. Päästja kutsestandardis on võetud arvesse baasteenuse tegevusvõimeid, kuid teisi teenuseid kajastatud ei ole. Kutsestandard loob minimaalse taseme, millele peab kutse omandaja vastama.

Päästetöö baasteenuse võrdluses Sisekaitseakadeemia päästekolledži päästja õppekavaga tuleb välja, et hetkel kehtiv päästja õppekava annab piisavad teadmised päästetöö baasteenuse pakkumiseks, sest õppekavas sisalduv õpe katab kõik baasteenuses väljatoodud tegevusvõimed.

Kutsestandardis välja toodud valitavat kompetentsi, alarmsõidu tegemist, ei ole võimalik päästja õppekava raames päästekoolis õppida, mis tõttu peab selle hetkel omandama täienduskoolituse raames. Ekspertide hinnangul võiks see õppekavas sees olla, kuid ühist seisukohta nõupidamise käigus ei leidnud. Ühe kohustusliku kompetentsi töö planeerimise ja korraldamise alla kuulub ka ennetustöö tegemine, kuid praeguses päästja õppekavas ennetustöö tegemist ei õpetata. Hetkel kaasatakse ennetusüritustel ka valvevahetuses olevad päästjad ja päästespetsialistid, kuid vastavasisulist õpet nad ei ole läbinud ja ise ennetusalast koolitust läbi viia ei

saa.(Lisa1) Päästeameti ennetustöö osakonnajuhataja tõi välja, et päästjaid ja päästespetsialiste on koolitatud ennetusalastel koolitustel juba 2008 aastast. Tema arvates võiks tulevikus päästja ja päästemeeskonnajuhhi kutse omandaja olla nõ päästja- ennetaja, kellel oleksid nii päästetöö valdkonna puudutavad teadmised, kui ka teadmised ennetustööst, kuidas on ennetustöö arenenud, millised on teenused ja kuidas neid pakutakse. (Lisa 1)

Päästetöö valdkonna teenuste võrdluses päästja õppekavaga selgus, et õpe ei hõlma erivõimekusi nagu kõrgustest päästetöö teenust kuigi teenuskaardil on nõutud 40h täiendkoolitust, logistika transpordi teenust kuigi nõutud on kokku 40h koolitusi, logistika sündmuskoha teenust kuigi teenuskaardil on kirjas 48h koolitusi, üleujutuste pumpamise teenust kuigi teenuskaardil on nõutud 24h koolitust ja naftareostuskorje teenust, mille koolitamiseks on nõutud teenuskaardil 16h koolitust. Nii sisekaitseakadeemia kui ka Päästeameti ekspertide hinnangul peaksid need koolitused jääma täienduskoolituse osaks ja päästjatele anda teadmised baasteenuse ulatused antud valdkondadest. (Lisa 1)

Lisaks selgus, et koolis antakse teadmisi veel erakorralises meditsiini, operatiivside, lennuõnnetuste, raudteeõnnetuste, demineerimistöõde, tuleohutusjärelvalve, tuletõrje hüdraulika, kriisipsühholoogia, kehalise ettevalmistuse, organisatsiooni kultuuri ja arvutiõpetuse kohta.

2.2.1 Metsatulekahjude tulekustutustöö

Tulenevalt metsatulekahjude tulekustutustöö teenuskaardist peavad olema läbitud tulekustutustööde läbiviimine metsa- ja maastike tulekahjude põlengutel – õppekava, mille mahuks oli Lääne päästkeskuses 24h 2009 aastal (lisa 2) ja veevarustuse tagamise koolitus suurtulekahjudel, mis viidi läbi täiendkoolitusena Sisekaitseakadeemia Päästekolledži päästekoolis Väike- Maarjas ja mille mahuks oli samuti 24h (lisa 2). Hetkel ei ole Päästeametis need koolitused Päästeameti peadirektori käskkirjaga kinnitatud. Sisekaitseakadeemia Päästekolledži päästjate õppekavas oleva tulekustutustööde kalenderplaanis käsitletakse metsa- ja maastikupõlenguid 4h lisaks sellele veevarustus õpe, suurhoonete tulekahjud

(angaarid kõrghooned) ja päästekoolis kasutatavate pumpade õpe. Päästja kutsestandardis metsatulekahjude tulekustutustöö teenuse eraldi koolitamist nõutud pole. Päästetöö baasteenuse pakkumiseks metsatulekahjude osas annab päästja õppekava piisava teadmise, kuid metsatulekahjude kustutustöö teenuse pakkumiseks oleks vaja päästjal teadmisi ja oskusi kasutamaks suure tootlikkusega pumpasid ja erineva maastikutehnika kasutamise eripärasid.

Päästeameti teenuse ekspertide hinnangul peaksid teenuskaardil toodud koolitused jääma täienduskoolituse osaks ja päästja õppekavas piisab metsatulekahjude kustutustöö osa õppest baasteenuse ulatuses. Seega võib öelda, et ekspertide hinnangul on senine õpe metsatulekahjude kustutustöö osas kehtivas õppekavas piisavas mahus käsitletud ning selle mahtu ei ole vaja muuta. Ka Sisekaitseakadeemia poolne ekspert Heiki Soodla oli Päästeameti ekspertide arvamusega nõus. (Lisa 1)

2.2.2 Põlevvedelike kustutustöö teenus

Teenuse võrdlusel Sisekaitseakadeemia Päästekolledži päästja õppekavaga selgus, et teenuskaardis nõutud põlevvedelike suurtulekahjude kustutamise õppekava ei ole Lääne päästkeskuses eraldi teemana läbi viidud, vaid on kajastatud vahtkustutuse kursusel ja õppepäeval. Vahtkustutuse õppekava on Lääne päästkeskuses (lisa 2) erinevatel aegadel erinevates formaatides, näiteks õppepäevana 8h ja kursusena 24h. Päästeametil hetkel kinnitatud põlevvedelike koolitusprogramm puudub. Sisekaitseakadeemia päästekolledži päästja õppekavas on vahtkustutuse õpe 8h teooriat ja 8h praktikat õpetatakse vahtkustutuse planeerimist kustutusmeetodeid, kustutusaine andmise vajaliku intensiivsust, kustutamise kestvust ja soovitatav taktikat maapinnal aset leidvad kütuse põlengutel, vanni või vallituse sees aset leidvad kütuse põlengutel, reservuaaride kustutamist, vajaminevate töövahendite arvutamist ja rõhukadude arvutamist voolikuliinides vahulahuse transportimisel. Lisaks tehakse praktiliste harjutuste näol läbi maapinnal aset leidvad kütuse põlengud, vanni või vallituse sees aset leidvad kütuse põlengud ja reservuaaride kustutamine. Päästja kutsestandardis on toodud, et päästja teab tulekustutusvahendid

ja -ained ning nende kasutamispõhimõtted. Kutsestandardis nõutud teadmised päästja omandab.

Seega võib järeldada, et päästja õppekava pakub piisavas mahus teoreetilisi teadmisi põlevvedelike kustutamisest nii baasteenuse kui ka põlevvedelike kustutustöö teenuse pakkumiseks. Töö autori hinnangul aga ei sobi põlevvedelike kustutamisele eelnevad arvutusülesanded päästja õppekavva, sest põlevvedelike kustutamiseks vajalikud arvutused peaksid olema tehtud päästetöö juhi poolt. Ekspertide hinnangul peaksid päästjal olema teadmised ja oskused põlevvedelike kustutamisest baasteenuse ulatuses. Päästjal peaks olema teadmised ja oskused põhiauto varustuses olevate põlevvedelike kustutamise vahenditest ja kustutamismeetodite kasutamisest. Reservuaaride kustutamise õpe võiks olla täienduskoolituse osa. Sisekaitseakadeemia hinnangul päästjatelt küll ei nõuta arvutusi, kuid õppe raames võiksid üldteadmised arutamisest olla. Kui võtta arvesse reservuaaride kustutamise sündmuste tõenäosust ja komandode võimekust siis ei peaks see sees olema, kuid üldteadmised võiksid olla. (Lisa 1)

2.2.3 Keemiapääste teenus

Keemiapääste teenuskaardi võrdluses päästja õppekavaga selgus, et teenuse pakkumiseks on vaja läbida keemiasukelduse 40h täienduskoolitus, mõõtevahendite ja proovivõtmise 20h täienduskoolitus ning põlevvedelike tsisternautode ja mahutite maandamise, augu puurimise, pumpamise ja tühjendamise 16h täienduskoolitus. Õppekavas on keemiapääste õpe ohtlike ainete moodulina. Päästja kutsestandardis on nõutud keemiapääste oskust baasteenuse ulatuses, milleks on evakuatsioon ohtlike ainete keskkonnast, kasutades suitsusukeldumise varustust ja teostatakse kodumajapidamises kasutatavate kemikaalide/gaaside (maagaas, vedelgaas, keevitusgaasid, majapidamises kasutatavad kemikaalid va elavhõbe üle 5gr) kontrolli alt väljumisel ruumide ja keskkonna ohutuse tagamine. Päästja õppekavas on teenuskaartidel kirjeldatud tegevusvõime 1 koolitatud suures osas, kuid õpe ei sisalda praktilisi harjutusi kiirgusohlike ja nakkuskohtlike ainetega kokkupuutumisel, mida Sisekaitseakadeemia eksperdi hinnangul saaks õppes

imiteerida. Lisaks puudub õppekavast põlevvedelike tsisternautode ja mahutite maandamise, augu puurimise, pumpamise ja tühjendamise õpe.

Kokkuvõtvalt võib öelda, et päästetöö baasteenuse pakkumiseks on keemiapääste teadmisi päästja õppekava lõpetanud piisavalt, kuid Päästeameti ekspertide hinnangul peaks päästja õppekava pakkuma keemiapääste teadmisi ja oskusi erivõimekuse tasemel. See tähendab, et päästja kutseõppe raames tuleks läbida kõik teenuskaardil nõutud koolitused. Sisekaitseakadeemia ekspertide arvates põlevvedelike tsisternautode ja mahutite maandamise, augu puurimise, pumpamise ja tühjendamise õpe võiks siiski olla täienduskoolitus, sest tegemist on niivõrd ohtliku ja spetsiifilise tegevusega, mille omandamist peab kontrollima praktiliste harjutustega. (Lisa 1)

2.2.4 Saasteärastus teenus

Saasteärastus teenuskaardil on nõutud, et saasteärastuse süsteemi püstitajad ja teenuse osutajad oleks läbinud keemiasukelduse 16h täienduskoolituse. Antud teenus on ülesehitatud saasteärastus konteinerile, mis asub Assakul. Päästja õppekavas õpetatakse saasteärastus inimestele ja vahenditele ohtlike ainete tunnis keemiapäästega koos. Keemiapääste õppe maht on 40h. Päästja kutsestandardis on nõutud saasteärastuse oskust baasteenuse ulatuses, milleks on esmase loputuskoha moodustamine kannatanute pesuks (minimaalselt üks tööliin kombineeritud joatoruga).

Seega võib öelda, et päästja õppekava annab saasteärastuse osas piisavad teadmised ja oskused baasteenuse pakkumiseks, kuid saasteärastuse teenuse pakkumiseks peaks päästja saama teadmisi ja oskusi lisaks õppekavas toodud teadmistele ka saasteärastuse konteineri kasutamisest. Ekspertide hinnangul peaks aga saasteärastuse teenus jääma täienduskoolituse osaks ja päästjate õppekavas piisab baasteenuse võimekusest. Sisekaitseakadeemia eksperdid kinnitasid praegune õpe pakub piisavaid teadmisi saasteärastusest baasteenuse ulatuses ning nõustuvad ekspertide arvamusega jätta saasteärastusteenus täienduskoolituse osaks. (Lisa 1)

2.2.5 Veepääste teenus

Veepääste teenuskaardis on nõutud päästjalt Päästeameti peadirektori 08.06.2009 käskkirjaga kinnitatud pinnaltpääste kursuse läbimist, mis on 32h. Päästja õppekavas õpetatakse pinnaltpäästet nõõripäästega samaaegselt kui rühm on jagatud neljaks osaks. Pinnaltpääste teoreetiline osa on 8h ja praktiline osa 24h. Kui pool rühmast on pinnaltpääste praktilises tunnis 8h siis teine pool on nõõripääste praktilises tunnis 8h ja järgmine päev on poolte vahetus. Lisaks pinnaltpääste tundidele käsitletakse ka erakorralise meditsiini moodulis alajahtunud kannatanule esmaabi andmist ja elustamise abc, mis annab piisavad teadmised veepääste 1 tegevusvõime pakkumiseks.

Päästja kutsestandardis ei ole veepäästet eraldi kompetentsina välja toodud, kuid kutse omandaja peaks oskama teostada tehnilisi päästetöid inimkannatuse vähendamiseks, erinevate õnnetuse tagajärgede leevendamiseks ja abitusse seisundisse sattunud inimese või looma päästmiseks päästetöö baasteenuse ulatuses, kasutades selleks standardvarustust ohutult ja sihipäraselt (Päästja kutsestandard, 2013). Teenuse tegevusvõime veepääste 2 pakkumiseks, mis on päästetöö päästepaadiga, tuleks läbida päästetööde paadi juhtimise koolitus. Veepääste teenuse pakkumiseks teenuskaardil nõutud veepääste 3 mahus, peaks päästja lisaks pinnaltpääste kursusele läbima veel päästetööde paadi juhtimise koolituse ja kiirevoolulises vees veepääste täienduskoolituse, sest neid koolitusi päästja õppekava ei hõlma. Ekspertide hinnangul peaks päästja õppekava pakkuma teadmisi ja oskusi veepääste teenus1 tasemel, milleks on vaja läbida 32h pinnaltpääste kursus. Sisekaitseakadeemia päästja õppekava eksperdi hinnangul veepääste1 tasemel õpet antakse, sest lisaks õppeaine 28 tunnile käsitletakse õppes meditsiini ja kehalise ettevalmistuse tundides üldfüüsilise vormi hoidmist. Lisaks antakse teoreetiline põhi kiirevoolulises vees pinnaltpääste õppes, kuigi seda õppekavas ei kajastu. Päästja peaks oskama teha ohuhinnangut, et ei seaks ennast ja teisi ohtu. Päästepaadi juhtimise koolitus jääb täienduskoolituse osaks ja ei ole plaanis õppesse sisse tuua. (Lisa 1)

2.2.6 Varingupääste teenus

Varingupääste teenuskaardil on nõutud varingupääste 40 h baaskursuse ja otsingutööde kursus erivahenditega 40h läbimist. Sisekaitseakadeemia Päästekolledži päästja õppekavas on varingupääste õppe maht 8h. Õpe sisaldab valdkonda reguleerivad õigusakte, Ehitus-tehnilised iseärasusi, varingute põhjuseid, varingute likvideerimise varustust ja töövahendeid ja tööohutust. Varingupääste teenuse kompetentsi päästja kutsestandardis ei ole nõutud. Päästja õppekava sisaldab teoreetilisi teadmisi varingupääste õnnetuste kohta, kuid ei anna teadmisi toetamise põhimõtete ja otsimisel kasutatava eritehnika kasutamise kohta, mis peaks olema omandatud varingupääste1 tegevusvõime pakkumiseks. Ekspertide hinnangu peaks päästja õpe sisaldama varingupäästest teadmisi ja oskusi baasteenuse ulatuses. Sisekaitseakadeemia hinnangul varingupääste 1 pakkumiseks peaks läbima toetuse õppe, mis nõuab suuremaid teadmisi hoonete ehitusest. Hetkel annab õpe piisavad teadmised baasteenuse ulatuses teenuse pakkumiseks. (Lisa 1)

2.2.7 Nööri pääste teenus

Teenuskaardi võrdluses Sisekaitseakadeemia Päästekolledži päästja õppekavaga selgus, et teenuskaardil nõutakse päästjalt 40h nööripääste baaskursuse läbimist. Päästja õppekavas õpetatakse nööripäästet 4 teoreetilise ja 24 praktilise tunniga. Teoreetilise õpe sisuks on valdkonda reguleerivad õigusaktid, varustus ja töövahendid, laskumine, inimeste tõstmine ja allalaskmine, töötamine kaldpinnal ja tööohutus. Nööri pääste praktiliste tundide sisuks on alternatiivsed nööripääste süsteemid, päästmine kõrgustest/sügavikust, töötamine kaldpinnal. Lisaks veel erakorraline meditsiini moodulis traumahaige käsitlemine ja varustuse tõstmine ja alla laskmine, mis on käsitletud päästja alusõppes. Päästja kutsestandardis ei ole nõutud päästjalt nööripääste kompetentsi. Nööri päästet ei ole baasteenuses välja toodud. Nööri pääste teenuskaardil toodud tegevusvõime pakkumiseks käsitletakse nööripäästet päästja õppekavas piisavalt, sest teenuses välja toodud tüüpsituatsioonid on praktiliselt läbi mängitud. Päästeameti ekspertide hinnangul peaks nööripääste teenust päästja õppekavas õpetama erivõimekuse mahus, mis tähendab 40h nööripääste baaskursuse läbimist. Sisekaitseakadeemia eksperdi hinnangul ei pakuta hetkel tehnilistel rajatistel mastidel kraanadel päästmise õpet,

mille õppesse lisamine nõuaks ka õppemahu suurendamist. Nööripääste on valdkond, mis nõuab tasemehoidmiskoolitusi igal aastal. Nööripääste võiks olla ka baasteenuse osa kuhu kuuluks šahtidest, kaevudest ja kõrgustest pääste ning erivõimekusena võiks olla pankranniku pääste. (Lisa 1)

2.2.8 Loomapääste teenus

Loomapääste teenuse teenuskaardil on nõutud teenuse pakkujalt abitusse seisundisse sattunud loomade ja lindude päästmise väljaõppe 17h läbimist (lisa 2). Sisekaitseakadeemia Päästekolledži päästja õppekavas on loomade päästmise õpe 4h õpe sisaldab loomade ja lindude käitumise eripärasid, kariloomade päästmist, koduloomade päästmist. Päästja kutsestandardis on nõutud loomapääste oskust baasteenuse ulatuses, kus lindude ja/või loomade päästes kasutatakse käsitöövahendeid ja redelit, mille abil päästetakse linnud ja/või loomad abitust seisundist (kinni jäämine, kõrgustesse või sügavustesse sattumine). Abistatakse suuremate lindude ja/või loomade püüdmisel.

Ekspertide hinnangul peaks päästja oskama loomapäästet baasteenuse ulatuses ja ei peaks läbima 17h koolitust. Õpe peaks sisaldama abitusse olukorda sattunud lindude, lemmikloomade, kariloomade, metsloomade päästmist ja ohtlike putukatega ümberkäimist. Sisekaitseakadeemia hinnangul annab praegune õppekava piisavad teadmised baasteenuse ulatuses teenuse pakkumiseks. (Lisa 1)

2.2.9 Päästetöö juhtimise teenus

Sisekaitseakadeemia päästekolledžis pakutakse päästetöö juhtimise õpet ka päästjatele 8h teoreetilise ja 38h praktiliste harjutuste näol, kuigi päästjatelt sündmuse juhtimist ei oodata. Hädaabiteadete menetlemise tundide sisuks on: häirekeskuse struktuur ja ülesanded, töökorraldus, väljasõidukord, pääste ESTER operatiivraadiosides kasutatavad kutsungid, raadiosidega seotud mõisted ESTER operatiivraadiosidevõrgu ülesehitus, pääste operatiivraadioside kasutamise ja korraldamise alused, operatiivinfo edastamise kord ning käsi- ja autoterminali kasutamise praktilised harjutused. Päästetööde juhtimise õppe sisuks on: operatiivne juhtimis-hierarhia, päästeteenistuse üldine operatiivjuhised, väljasõidukord, raadioside,

õigusaktid, mis reguleerivad päästetöid ning kombineeritud praktilised harjutused hoonete tulekahjud päästetööde juhtimine ühe meeskonna tasandil ja kustutustaktika Ekspertide hinnangul ei peaks päästja oskama päästetööde juhtimist teenuskaardi mõistes. Sisekaitseakadeemia eksperdi hinnangul ei pea päästja sündmuse juhtimist teenuse mõistes oskama, kuid õppe käigus saab päästja üldteadmised juhtimise ahelast, väljasõidu korrast raadiosidest seadusandlusest, mis on nõutud ka kutsestandardis. Praktilisi harjutusi ei saa õppe korralduslikult teisiti lahendada. Lõpusõjas ei nõuta juhtimise kompetentsi päästjatelt, kuid see annab lisaväärtust, mida saavad kasutada vähesed päästjad. (Lisa 1)

2.3 Päästespetsialisti õppekava analüüs

Päästespetsialisti õppekava analüüsis kasutas töö autor 06.05.2011 kinnitatud päästespetsialisti õppekava, päästemeeskonnajuhi kutsestandardi eelnõud, päästespetsialisti õppekavasse kuuluvate ainete kalenderplaan ja päästevaldkonna teenuste teenuskaarte (lisa 3). Nagu ka päästja õppekava puhul ei ole siin eraldi välja toodud tulekustutustöö teenust, sest tulekustutustöö teenus on vähendatud võimekusega päästetöö baasteenus. Päästetöö juhtimise teenust eraldi päästespetsialisti õppekavaga ei võrreldud, sest kogu päästespetsialisti õppe eemärk on kujundada õpilastes oskus korraldada ja juhtida õnnetuste likvideerimist päästemeeskonna juhina.

Päästemeeskonnajuht, tase 5 kutsestandard koosneb kuuest kohustuslikust ja ühest valitavast kompetentsist. Kohustuslikud kompetentsid on töö planeerimine ja korraldamine, päästesündmuse lahendamine, tulekustutustöö tegemine, tehnilise päästetöö tegemine, ohtlike ainetega toimunud päästesündmuste likvideerimine, koolituse ettevalmistamine ja läbiviimine. Valitav kompetents on alarmsõidu tegemine. (päästemeeskonnajuhi kutsestandardi eelnõu, 2013) Standardis toodud kompetentside kirjeldused on sarnased päästetöö baasteenuse tegevusvõimetele.

Lisaks baasteenuse tegevusvõimetele on nõutud kutsestandardis meeskonna koolitamise oskust ja oskust viia valvevahetuse ajal ennetustööbüroolt saadud

vahenditega läbi ohutuslaseid koolitusi vastavalt teenuse standardis ette nähtud tingimustele ja ennetustöbüroolt, komandopealikult ning II päästetöö juhtimise tasandilt saadud juhistele. Päästemeeskonnajuht juhendab päästjaid ohutuslasetel koolitustel, kogub andmeid koolitustel osalenute kohta ja täidab digitaalselt aruande ning annab ennetustöbüroole koolituste sisu ja vahendite kohta tagasisidet. Päästemeeskonnajuht tutvustab koolitustel, infopäevadel jt üritustel päästetehnikat, -varustust ja -võtteid. (Päästemeeskonnajuhhi kutsestandardi eelnõu, 2013)

Koolitusõpet Sisekaitseakadeemia päästekolledžis pakutakse, kuid ei õpetata erinevatele sihtgruppidele ennetustöö koolituste läbiviimist, mida tööl päästespetsialistilt oodatakse. Päästemeeskonnajuht juhataja töö väljalt, et ennetustöö õppes on oluline, et koolituse läbinu oskaks erinevaid ennetustöö sihtgruppe koolitada. Ennetustöö valdkonna koolitamise õpet võiks pakkuda päästjatele ennetustöö moodulis ja päästemeeskonnajuhhi kutse omandajatele koolitusõppe moodulis. Päästja ja päästespetsialisti praktika osas võiks olla sees ka ennetustöö, kus saaks kutse omandaja kinnistada teoreetilisi teadmisi, näha ennetaja tööd ja laiendada silmaringi. (Lisa 1 ja Lisa 3) Kutsestandardis ei ole välja toodud kui suures mahus peaks päästemeeskonnajuht teadma ja oskama päästetöö valdkonna teisi teenuseid.

Päästespetsialisti õppekava annab päästemeeskonnajuhile kutsestandardis välja toodud kompetentsi põhiseid teadmisi suures osas, kuid õppekavas ei ole valitavat kompetentsi osa- alarmsõidu koolitust. Õppekavas ei pakuta teadmisi kõrgustest päästetöö teenusest, logistika sündmuskoha teenusest, üleujutuste pumpamise teenusest, naftareostuskorje teenusest. Töögrupi nõupidamisel jõuti järeldusele, et päästespetsialist ei pea omama teadmisi kõrgusest päästetöö teenuse, üleujutuste pumpamise ja naftareostuskorje teenustest erivõimekuse tasemel vaid teadma Eesti võimekust selliste sündmustega toimetulekuks. Sündmuskoha logistika teenusest võiks päästespetsialistil olla teadmised sündmuskoha logistika ülesehitusest.

Õppekava võrdluses päästevaldkonna teenustega tuli välja, et Sisekaitseakadeemia päästekolledžis pakutakse erialaseid teadmisi lisaks veel tuleohutusjärelvalvest, erakorralisest meditsiinist 60h, hädaabi teadete menetlemisest 40h, koolitusõppest 160h, organisatsiooni kultuurist 80h, arvutiõpetusest 60h, päästeala õigusaktidest

40h, päästepühholoogiast 40h ja valikainetena suitsusukeldumise instruktori, pinnaltpääste instruktori ning liiklusõnnetuste päästetööde instruktori koolitusi (päästespetsialisti eriala õppekava, 2011).

2.3.1 Metsatulekahjude kustutustöö teenus

Võrdluses metsatulekahjude kustutustöö teenuskaardi ja Sisekaitseakadeemia päästekolledži päästespetsialisti õppekavaga selgus, et päästespetsialistil peavad olema läbitud Päästeameti peadirektori käskkirjaga kinnitatud täiendkoolitused. Tulekustutustööde läbiviimine metsa- ja maastike tulekahjude põlengutel – õppekava mille mahuks oli Lääne päästkeskuses 24h 2009 aastal ja veevarustuse tagamise koolitus suurtulekahjudel, mis viidi läbi täiendkoolitusena Sisekaitseakadeemia Päästekolledži päästekoolis Väike- Maarjas ja mille mahuks oli 24h (lisa 2). Hetkel ei ole Päästeametis need koolitused Päästeameti peadirektori käskkirjaga kinnitatud seetõttu võrdles töö autor teenuskaardil toodud tegevusvõimeid õppekavaga. Sisekaitseakadeemia Päästekolledži päästespetsialisti õppekavas käsitletakse metsatulekahjude kustutustöö õpet 8h. Päästemeeskonnajuhi kutsestandardis metsatulekahjude tulekustutustöö teenuse eraldi koolitamist nõutud pole. Päästespetsialisti õppekavas olev metsa- ja maastikupõlengute osa õpetatakse koos hoonete tulekahjude kustutamise ja gaasipõlengutega koos. Päästetööde juhtimise õppe raames käsitletakse metsatulekahjude kustutamise taktikalise poolt ja veevarustust. Lisaks veel hüdraulika alused ja rõhukadude arvutused. Päästeameti ekspertide hinnangul peaks päästespetsialisti õpe sisaldama rohkem taktikalise õpet ja pakkuma ka teadmisi Eesti metsatulekahjude kustutustöö võimekusest. Sisekaitseakadeemia eksperdi hinnangul praeguses õppekavas nii palju õppeaineid, mis annavad selle teenuse pakkumiseks vajalikud teadmised ja mida kontrollitakse kutse eksamiga näiteks veekulu arvutused. Konkreetsete metsakustutuse tehnikate kasutamist ei õpetata, kuid teenuse pakkumiseks vajalikud teadmised antakse. (Lisa 3)

2.3.2 Põlevvedelike kustutustöö

Teenuse võrdlusel Sisekaitseakadeemia Päästekolledži päästespetsialisti õppekavaga selgus, et teenuskaardis nõutud põlevvedelike suurtulekahjude kustutamise

õppekava ei ole eraldi teemana Lääne päästkeskuses läbi viidud, vaid on kajastatud vahtkustutuse kursusel ja õppepäeval. Vahtkustutuse õppekava on Lääne päästkeskuses erinevatel aegadel erinevates formaatides, näiteks õppepäevana 8h ja kursusena 24h (lisa 2). Päästeametil hetkel kinnitatud põlevvedelike koolitusprogramm puudub. Sisekaitseakadeemia päästekolledži päästja õppekavas on vahtkustutuse õpe 16h teooriat ja 8h praktikat. Põlevvedelike kustutamise õpe käib koos hoonete tulekahjude kustutamise taktikaga ja gaasipõlengute õppega. Päästemeeskonnajuhhi kutsestandardis on toodud, et päästespetsialist teab tulekustutusvahendid ja -ained ning nende kasutamispõhimõtted.

Seega võib järeldada, et päästespetsialisti õpe tagab piisavad teadmised teenuskaardil toodud tegevusvõimete pakkumiseks. Lisaks tegevusvõimetele oskab päästespetsialisti õppe läbinu arvutada ka põlevvedelike tulekahjude kustutamiseks taktikalisi arvutusi. Päästeameti ekspertide hinnangul peaks päästespetsialistil aga olema teadmised ka põlevvedelike terminalide kustutamisest, kustutusvahenditest, vahuainetest, kustutustaktikast, Eesti võimekusest ja oskus juhtida põlevvedelike põlengutega sündmusi, mis on hetkel ka päästja õppekavas, kuid võiksid olla ainult päästespetsialisti õppes. Sisekaitseakadeemia eksperdi hinnangul õpetatakse praeguses õppekavas põlevvedelike kustutustaktikat ja sündmuse juhtimist juhtimise tundide raames ning tundides käsitletakse ka Eesti võimekust. Sisekaitseakadeemia ekspert nõustub Päästeameti ekspertide arvamusega ning lisas, et sisuliselt kõik eeldused põlevvedelike kustutustöö teenuse pakkumiseks antakse. (Lisa 3)

2.3.3 Keemiapääste teenus

Keemiapääste teenuse teenuskaardi võrdluses päästespetsialisti õppekavaga selgus, et teenuse pakkumiseks on vaja läbida keemiasukeldumise korraldamise ja juhtimise 40h täienduskoolitus, mõõtevahendite ja proovivõtmise 20h täienduskoolitus ning põlevvedelike tsisternautode ja mahutite maandamise, augu puurimise, pumpamise ja tühjendamise 16h täienduskoolitus. Päästespetsialisti õppekavas on samad teemad käsitletud kuid kogu õppe maht on 60h ja õppe eeldusaineteks on ohtlike ainete või keemiasukeldumise algväljaõppe läbimine. Teenuses toodud tegevusvõimeid: tegutsemist kiirgusohtlike ja nakkusohtlike ainetega Sisekaitseakadeemia

päästekolledži päästespetsialisti õppekavas ei õpetata. Päästemeeskonnajuhhi kutsestandardis on nõutud keemiapääste oskust rohkem kui baasteenuse ulatuses ja võib öelda, et päästespetsialistilt nõutakse kõiki keemiapääste tegevusvõimete oskusi. Päästeameti ekspertide hinnangul peaks päästespetsialistil olema oskused ja teadmised päästja oskustaseme hoidmiseks, päästetööde juhtimisest ja Eesti võimekusest. Sisekaitseakadeemia arvamus oli kui päästespetsialist on eelnevalt läbinud päästja kutseõppes 40 h ohtlike ainete tunnid ja saab lisaks päästespetsialisti kutseõppe raames ohtlike aineid 50h siis on tal piisavad teadmised, et juhtida keemiapääste sündmust keemiapäästel tegevusvõime tasemel. Nõustub ekspertide arvamusel selles osas, et peaks oskama juhtida keemiapääste sündmust ja teadma Eesti võimekust. Keemiapääste teoreetilised teadmised võiksid saada õppegrupid eraldi, sest õpet käsitletakse erinevalt. Päästjal oskused teha mingeid tegevusi ja päästespetsialistil oskused juhtida sündmust. Lõpusõja raames saavad mõlemad õppegrupid koos sündmusi lahendada. (Lisa 3)

2.3.4 Saasteärastus teenus

Saasteärastus teenuse teenuskaardil on nõutud, et saasteärastuse süsteemi püstitajad ja teenuse osutajad oleks läbinud keemiasukelduse 16h täienduskoolituse. Päästespetsialisti õppekavas õpetatakse saasteärastus inimestele ja vahenditele ohtlike ainete tunnis keemiapäästega koos. Keemiapääste õppe maht päästespetsialistidele on 60h. Päästespetsialisti kutsestandardis on nõutud saasteärastuse oskust rohkem kui baasteenuse ulatuses. Päästeameti ekspertide arvates saab päästespetsialist piisavad teadmised saasteärastusest keemiapääste teenuse käigus ja lisaks peaks teadma Eesti saasteärastus võimekust. Sisekaitseakadeemia eksperdid nõustuvad Päästeameti ekspertidega. (Lisa 3)

2.3.5 Veepääste teenus

Teenuskaardi võrdluses Sisekaitseakadeemia Päästekolledži päästespetsialisti õppekavaga selgus, et teenuskaardis on nõutud päästespetsialistilt Päästeameti peadirektori 08.06.2009 käskkirjaga kinnitatud pinnaltpääste kursuse läbimist, mis on 32h, kiirevoolulistes vees 16h täiendkoolitus ja päästetööde paadi juhtimise koolitus 16h, mis peavad olema läbitud, et pakkuda veepääste teenust.

Päästespetsialisti õppekavas õpetatakse pinnaltpäästet nõõripäästega samaaegselt kui rühm on jagatud neljaks osaks. Pinnaltpääste teoreetiline osa on 8h ja praktiline osa 24h. Kui pool rühmast on pinnaltpääste praktilises tunnis 8h, siis teine pool on nõõripääste praktilises tunnis 8h ja järgmine päev on poolte vahetus. Päästemeeskonnajuhhi kutsestandardis ei ole veepääste teenuse kompetentsi nõutud. Sisekaitseakadeemia päästekolledži päästespetsialisti õpe sisaldab ka päästmise õpetamist voolavatest vetest. Päästeameti ekspertide arvates piisab kui päästespetsialistil on teadmised ja oskused veepääste teenus 1 juhtimiseks, mis sisaldab pinnaltpäästet päästelauaga kuni 200m kauguselt. Päästespetsialisti õppe raames peaks saama ainult veepääste sündmuse juhtimise osa. Ekspertide ettepanek oli võimalusel liita pinnaltpääste tunnid päästja kutseõppega kus päästespetsialist saaks sündmust juhtida. Sisekaitseakadeemia eksperti arvamus oli, et veepääste on niivõrd spetsiifiline, et nõuab tasemehoidmiskoolituse läbimist päästespetsialistide pinnaltpääste õppe raames. Päästespetsialist peaks suutma ohuhinnangut teha, kuid kui ta ei ole ise õppe käigus vees käinud siis võib jääda pinnaltpäästest vaeleusaam. Hetkel Sisekaitseakadeemia ekspert sellist võimalust, et võtta päästespetsialistilt pinnaltpääste praktilised tunnid õppekavast välja, ei näe. (Lisa 3)

2.3.6 Varingupääste teenus

Teenuskaardil on nõutud varingupääste 40 h baaskursuse ja otsingutööde kursus erivahenditega 40h läbimist. Sisekaitseakadeemia Päästekolledži päästespetsialisti õppekavas on varingupääste õppe maht 8h. Varingupääste teenuse kompetentsi päästemeeskonnajuhhi kutsestandardis ei ole nõutud. Päästespetsialisti õpe annab algteadmised varingutest, kuid ei õpetata kasutama varingupäästes kasutatavaid erivahendeid ja toetamist. Ekspertide hinnangul peaks päästespetsialistil olema teadmised Eesti varingupääste võimekusest ja oskus juhtida varingupääste sündmust. Sisekaitseakadeemia ekspert nõustub ekspertide arvamusega peaks oskama juhtida baasteenuse ulatuses. Juhtimise tunni raames ülevaade antud teenusest ka antakse. (Lisa 3)

2.3.7 Nööri pääste teenus

Teenuskaardi võrdluses Sisekaitseakadeemia Päästekolledži päästespetsialisti õppekavaga selgus, et teenuskaardil nõutakse päästespetsialistilt 40h nõöripääste baaskursuse läbimist. Päästespetsialisti õppekavas õpetatakse nõöripäästet 4 teoreetilise ja 24 praktilise tunniga. Päästemeeskonnajuhhi kutsestandardis ei ole nõutud päästjalt nõöripääste kompetentsi. Nööri pääste õpe annab piisavad teadmised nõöripääste teenuses toodud tegevusvõimete pakkumiseks. Päästeameti ekspertide hinnangul peaks päästespetsialistil olema oskused ja teadmised nõöripääste ohutusest ja sündmuse juhtimisest. Sisekaitseakadeemia eksperdi sõnul päästespetsialisti õppekavas käsitletavas nõöripääste tundide raames ei õpetata nõöripääste töid mastidel ja kraanadel. Koolil on kõik võimalused teenuse koolitamiseks erivõimekuse tasemel, kuid see tähendaks tasemehoidmiskoolitust tunni raames ja ka tundidemahu suurendamist. Nööri pääste sündmuse juhtimine eeldab suurepäraseid teadmisi varustusest, tehnikast, taktikast ning ohutustehnikast. Päästetööde juht peab oskama tuvastada vigu päästjate töös. Kindlasti peaks õppe planeerimisel arvestama ka Eesti võimekusega, kas on otstarbekas koolitada kõiki meeskonnavanemaid erivõimekuse tasemel kui seda teenust pakub ainult üks komando. Nööri pääste šahtidest ja madalamatelt kõrgustelt peaks olema baasteenuse osa, sest ei ole mõistlik kui inimese päästmiseks kaevust tuleb tellida erivõimekusega komando. (Lisa 3)

2.3.8 Loomapääste teenus

Teenuskaardil on nõutud teenuse pakkujalt abituse seisundisse sattunud loomade ja lindude päästmise väljaõppe 17h läbimist. Sisekaitseakadeemia Päästekolledži päästja õppekavas on loomade päästmise õpe 6 tunnina, lisaks hõlmab õpe ka otsingutöid. Päästemeeskonnajuhhi kutsestandardis on nõutud loomapääste oskust baasteenuse ulatuses, kus lindude ja/või loomade päästes kasutatakse käsitöövahendeid ja redelit, mille abil päästetakse linnud ja/või loomad abitust seisundist (kinni jäämine, kõrgustesse või sügavustesse sattumine). Abistatakse suuremate lindude ja/või loomade püüdmisel. Päästeameti ekspertide arvamus oli, et päästespetsialisti õppe ei peaks sisaldama looma päästet kui õpe on läbitud päästja õppes. Töö autor arvates võib loomapääste õpe väikses osas sees olla ja võiks

hõlmata koostööd teiste ametkondadega, keda võib loomapäästmisel või püüdmisel vaja minna. Sisekaitseakadeemia eksperdi arvamusel jääb sellises mahus loomapääste õppekavasse sisse, sest loomapääste on väga spetsiifiline ja loomakaitsele oluline teema. Hetkel sellises mahus on loomapääste õpe piisav baasteenuse pakkumiseks. (Lisa 3)

2.3.9 Logistika- transpordi teenus

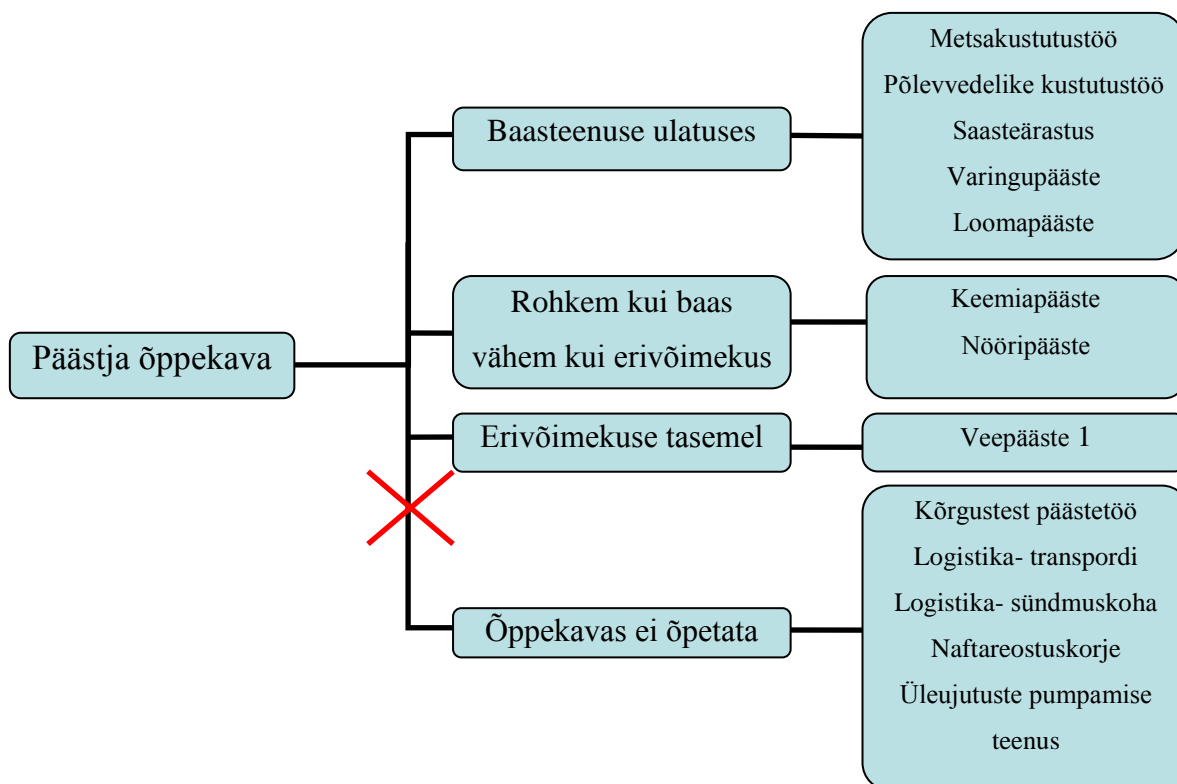
Teenuskaardi võrdluses Päästespetsialisti õppekavaga selgus, et teenuse pakkumiseks peab olema läbitud 40h täienduskoolitusi sealhulgas tööhutusalane koolitus töötamiseks eriotstarbelise pääste maastikusõidukiga ATV 8h täienduskoolitus, tööhutusalane koolitus töötamiseks eriotstarbelise pääste maastikusõidukiga roomik-konteinerauto BV206 24h täienduskoolitus ja tööhutusalane koolitus töötamiseks eriotstarbelise pääste konteinerautoga 8h (lisa 2). Sisekaitseakadeemia Päästekolledži õppekavas on Päästeameti pääste ressursi õpe 8h mille raames külastatakse Päästeameti Logistikakeskust. Päästemeeskonnajuhhi kutsestandardis on nõutud, et päästemeeskonnajuhhil peavad olema teadmised Päästeameti võimalikust ressursist. Õppekorralduslikest dokumentidest ei ole selgelt aru saadav, kas logistikakeskuse külastusega saadakse piisavad teadmised Päästeameti võimalikust ressursist. Päästeameti ekspertide arvates peaks olema kutse omandajal teadmised Eesti ressursist. Sisekaitseakadeemia eksperdi arvamus ühtib ekspertide arvamusega ja hetkel ka antakse ülevaade Eesti võimekusest nii päästetöö juhtimises kui ka logistikakeskuse külastuse näol. (Lisa 3)

3 UURINGU TULEMUSTE JÄRELDUSED JA ETTEPANEKUD

3.1 Uuringu tulemuste kokkuvõte

Päästetöö valdkondade teenuste teenuskaartide võrdluses Sisekaitseakadeemia päästekolledži päästja õppekava kuuluvate kalenderplaanidega leidis töö autor, et päästja õppekava annab piisavad teadmised päästjale päästetöö baasteenuse pakkumiseks. Joonis 2. On toodud millises mahus koolitatakse päästetöö teisi teenuseid. Mitte õpetatavaid teenuseid ekspertide hinnangul ei peagi õpetama, kuna need jäävad täienduskoolituse osaks vastavalt komandole, kuhu kutse omandaja läheb tööle. Töögrupi nõupidamisel olid eksperdid arvamusel, et nõõripääste ja keemiapääste teenust peaks õpetama päästja kutseõppes erivõimekuse tasemel.

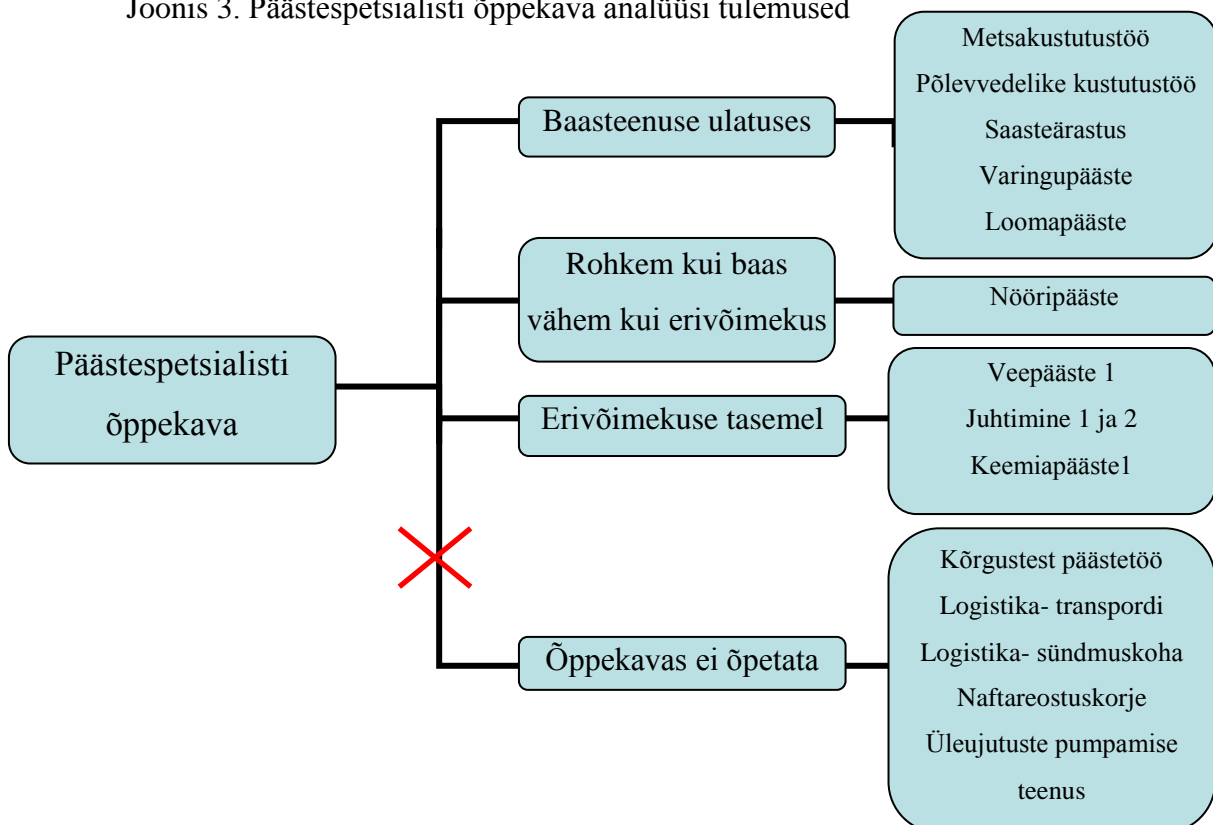
Joonis 2. Päästja õppekava analüüsi tulemused

Sisekaitseakadeemia päästekolledži päästja õppekava võrdluses päästja kutsestandardi eelnõuga leidis töö autor, et päästja õppekava ei kata päästja kutsestandardis nõutud ennetustöö oskuse kompetensi ja valitavat kompetensi alarmsõidu oskust. Intervjuus ennetustöö osakonna juhatajaga leidis tõestust ennetustöö mooduli vajadus õppekavas, sest hetkel on koolitatud kutseõppe läbinuid eraldi kuna päästjad ja päästespetsialistid vastavasisulist õpet ei saanud kuigi komandodes ennetustööd tegema peavad.

Päästetöö valdkondade teenuste teenuskaartide võrdluses Sisekaitseakadeemia päästekolledži päästespetsialisti õppekavva kuuluvate kalenderplaanidega näitasid uuringu tulemused (joonis 3.), et päästespetsialisti õppekava annab piisavad teadmised päästespetsialistile päästetöö baasteenuse pakkumiseks. Pinnaltpääste tunnid annavad miinimum teadmised veepääste 1 teenuse pakkumiseks.

Joonis 3. Päästespetsialisti õppekava analüüsi tulemused

Lisaks antakse piisavaid teadmised keemiapääste teenuse keemiapääste 1 juhtimiseks ning juhtimise teenuse tegevusvõimete 1 ja 2 pakkumiseks. Teiste¹ päästetöö valdkonna teenuste pakkumiseks jääb Sisekaitseakadeemia päästekolledži päästespetsialisti õppekava mahtudest väheseks ja tuleks läbida erivõimekuste kompetentsi saavutamiseks teenuskaartidel nõutud täienduskoolitused.

Sisekaitseakadeemia päästekolledži päästespetsialisti õppekava võrdluses päästemeeskonnajuhhi kutsestandardi eelnõuga leidis töö autor, et päästespetsialisti õppekava ei kata päästemeeskonnajuhhi kutsestandardis nõutud ennetustöö oskuse kompetentsi ja valitavat kompetentsi alarmsõidu oskust.

Ekspertide arvamus päästespetsialisti õppekava suhtes oli, et kutseõppe läbinu peaks oskama kõiki teenuseid puudutavaid sündmusi juhtida ja teadma Eesti võimekust vastavatele sündmustele reageerimiseks. (Lisa 3)

3.2 Ettepanekud Sisekaitseakadeemia õppekavade sisu ja mahtude osas

Päästja õppekava muutmiseks on kõigepealt vaja muuta riikliku õppekava, sest riiklik õppekava seab piirangud mahu ja sisu piirangud, mida peab Sisekaitseakadeemia päästekolledži päästja õppekava täitma. Uuringust võib järeldada, et vajadus ennetustöö oskuse järele on olnud juba pikemat aega ja on väga oluline, et tehtaks ennetustööd juba komando tasandil. Seetõttu oleks mõistlik lisada õppekavasse ennetustöö moodul, milles õpetatakse ennetustöö valdkonna sihtgruppide koolitamisoskus ja tutvustatakse ennetustöö olemust. Samuti peaks praktika moodulisse lisama ennetustöö, kus saaks päästja ennetajaga koos reaalse kogemuse ennetustöö tegemisest. Toetudes Päästeameti ekspertide hinnangule, peaks päästja õppekavas muutma keemiapääste ja nõõripääste õppe mahtusid ja sisu selliselt, et kutseõppe läbinul oleksid teadmised erivõimekuse tasemel.

¹ Metsatulekahjude kustutustöö teenus, põlevvedelike kustutustöö teenus, saasteärastusteenus, varingupääste teenus, nõõripääste teenus, loomapääste teenus, kõrgustest päästetöö teenus, logistika-transpordi teenus, logistika sündmuskoha teenus, üleujutuste pumpamise teenus

Päästjaspetsialisti õppekava muudatustes peaks lähtuma sellest, et päästemeeskonnajuhhi kutse omandajad on varem läbinud päästja kutseõppe Sisekaitseakadeemia päästekolledžis. Kui päästja õppekava on varem läbitud siis päästemeeskonnajuhhi õppekavas peaks kõiki teenuseid käsitlema päästetöö juhtimise seisukohalt ja õppe läbinu peaks teadma Eesti võimekust. Võimalusel võiks päästemeeskonnajuhhi ja päästja kutseõppe praktilised tunnid ühendada, sest sellisel juhul saavad kutse omandajad lahendada sündmusi vastavalt enda kompetentsusele. Sarnaselt päästja õppekavale peaks kutsestandardist tulenevalt olema õppes sees ka päästeala ennetustöö õpe. Praegu koolitatakse päästespetsialiste ennetusalaselt täienduskoolituse raames.

KOKKUVÕTE

Töö eesmärgiks oli analüüsida ja võrrelda päästja ja päästespetsialisti õppekavasid päästetöö valdkonna teenuste ja uute kutsestandarditega ning esitada ettepanekud õppekava arendamiseks. Eesmärgi saavutamiseks püstitas töö autor kolm uurimisülesannet.

Esimeseks uurimisülesandeks oli anda ülevaade teenuspõhisest juhtimisest ning õppekava arendamise teoreetilisest käsitlest ja Päästeameti teenuskaartide ülesehitusest. Töö raames antakse ülevaade õppekava, kutsestandardite ja teenuskaartide ülesehitusest ja nende loomeprotsessist.

Teiseks uurimisülesandeks oli analüüsida õppekava vastavust päästetöö valdkonna teenustega ja uute kutsestandarditega. Töö raames analüüsiti päästetöö valdkonna teenuskaartides toodud tegevusvõimeid päästja ja päästespetsialistide õppekavades sisalduvaid kalenderplaane ning 17.04.2013 kinnitatud uusi kutsestandardeid. Dokumendi analüüsi täpsustamiseks viis autor läbi fookusgrupi intervjuu Päästeameti ekspertidega ning Sisekaitseakadeemia esindajatega, mis lisati märkmetena dokumendi analüüsi (lisa 1 ja lisa 3). Jõuti järeldusele, et praegused päästja ja päästespetsialisti õppekavad annavad piisavad teadmised baasteenuse pakkumiseks. Päästja õppekavas õpetatakse erivõimekuse veepääste 1 tasemel veepääste teenust. Päästespetsialisti õppekava annab piisavad teadmised veepääste 1, keemiapääste 1 ja juhtimise teenuse 1 ja 2 tasemel. Teiste päästetöö valdkondade teenuste pakkumiseks erivõimekuse tasemel tuleb läbida vastavad täienduskoolitused.

Kolmandaks uurimisülesandeks oli välja töötada ettepanekud õppekavade arendamiseks või muutmiseks. Analüüsi tulemustele toetudes ettepanekute tegemisteks küsis töö autor ekspertide arvamust. Kutsestandardist tulenevate muudatuste sisseviimiseks tuleb muuta õppekavasid.

Teenuse kvaliteedi tagamisel on oluline, et teenuse pakkujad oleksid koolitatud ühtsetel alustel. Antud töös tõi autor välja mitmeid ettepanekuid kuidas õppekavasid võiks muuta näiteks ennetustöö õppe lisamine õppekavadesse ning ekspertide ettepanekul keemiapääste ja nõõripääste erivõimekuse lisamine. Käesoleva töö raames läbi viidud uuringud andsid selleks vajaliku sisendi. Uuringus selgitati välja praegune päästetöö valdkonna teenuste kajastatus õppekavades.

SUMMARY

The topic of this graduation thesis is „Sub fire officers and firefighters curriculum suitability with rescue services“. Thesis is written in Estonian.

The thesis consists 99 pages, of which 47 pages is formed by the body of the work, 52 pages by appendixes. The thesis contains 3 drawings.

The research objective was to analyse and compare firefighter and sub fire officer curricula with rescue services and new occupational qualification standards and to submit suggestions for the development of the curriculum.

It was concluded that the current firefighter and sub fire officer curricula provide sufficient knowledge for basic service. Firefighter curriculum provides special knowledge for water rescue level one. Sub fire officers curriculum provides special knowledge for water rescue level one, chemical rescue level one and management service levels one and two. To provide other rescue services on special knowledge level service providers have to pass refresher courses. From curricula comparison to new occupational qualification standards became clear that there is no fire prevention study and fire truck driving course in curricula.

Based on the analysis results, and expert assessment, the author suggests to insert into both curriculums fire prevention course, rope rescue and chemical rescue on special knowledge level.

VIIDATUD ALLIKATE LOETELU

Firecomp. 2007. Euroopa tuletõrje- ja päästeala kompetentsipõhise koolituse projekti lõpparuanne.

Karafin, A. 2012. Organisatsiooni käimajooks oleneb eri tasandite koostööst. Häire 112, 2, 5.

Krueger, R. A & Casey, M. A. 2009 Focus groups. USA Sage kirjastus.

Kutseharidusstandard 06.04.2006 jõustunud 16.04.2006 RT I 2009, 50, 344... RT I 20.09.2011, 1

Kutseseadus 22.05.2008, jõustunud 01.09.2008 RT I 2008, 24, 156... RT I, 21.03.2011

Kutseõppeasutuse seadus 17.06.1998 jõustunud 25.07.1998 RT I 1998, 64, 1007.. RT I, 08.07.2011, 3

OECD riigivalitsemise raport. Riigikantselei kodulehelt http://www.valitsus.ee/UserFiles/valitsus/et/riigikantselei/uldinfo/dokumendiregister/Uuringud/PGR_Estonia%20_Assessment_and_Recommendations.pdf välja otsitud 31.10.2012

Pulakos, E. 2009. Performance Management: A New Approach for Driving Business Results. (5). Wiley-Blackwell

Päästeameti juhtimismudel Päästeameti siseveebist <https://uks.smit.ee/1099/1803/,DanaInfo=pai.rescue.sise+> välja otsitud 02.12.2012

Päästeameti teenused. 09.03.2012. Päästeameti peadirektori käskkiri nr 106. Tallinn

Päästemeeskonnajuhhi kutsestandardi tase 5 kavand. Kutsekoda www.kutsekoda.ee
välja otsitud 15.01.2013

Päästespetsialisti eriala riiklik õppekava. 03.03.2010. Siseministri käskkiri nr 61.
Tallinn.

Päästespetsialisti eriala õppekava. Kinnitatud rektori 06.05.2011 käskkirjaga nr 6.1-
5/127.

Päästespetsialisti kalenderplaani. SP 15. Aine kood RPT 4006. Ohtlikud ained. 2012-
2013

Päästespetsialisti kalenderplaani. SP 15. Aine kood RPT 4013. Tehnilised päästetööd
ja taktika. 2012- 2013

Päästevaldkonna teenused, 09.03.2012 Päästeameti peadirektori käskkiri nr 106
kättesaadav Päästeameti siseveebist Postipoiss.

Päästja eriala riiklik õppekava, 03.03.2010. Siseministri käskkiri nr 59 Tallinn

Päästja eriala õppekava. Kinnitatud rektori 06.05.2011 käskkirjaga nr 6.1-5/126

Päästja kalenderplaani TP 32. Aine kood RPT 4018. Tulekustutustööd. 2012
sügissemester

Päästja kalenderplaani TP 32. Aine kood RPT 4004. Ohtlikud ained. 2012
sügissemester

Päästja kalenderplaani TP 32. Aine kood RPT 4019. Tehnilised päästetööd. 2012
sügissemester

Päästja kutsestandardi tase 4 kavand. Kutsekoja kodulehel www.kutsekoda.ee välja otsitud 15.01.2013

Riikliku koolitustellimuse koostamise ja tegevustoetuse eraldamise kord Siseministeriumi valitsemisalas 16.04.2013 jõustunud 21.04.2013 RT I, 18.04.2013, 26

Rutiku, S., Raudsepp, M., Haamer, A., Pilli, E., Linn, E. 2007. Tartu ülikooli õppekavaarendaja abimaterjal. Lk 29-30. Tartu ülikooli õppeosakond.

Teenuskaardid Päästeameti siseveebist
<https://uks.smit.ee/1099/1803/,DanaInfo=pai.rescue.sise+> välja otsitud 02.02.2013.

Õigus- ja Sisekaitse kutsenõukogu otsusega nr 6. Kutsekoja kodulehelt <http://www.kutsekoda.ee/et/kutseregister/kutsenoukogud/10086227/otsused> välja otsitud 23.04.2013.

Õppekava arendamise juhendmaterjal. Primus kodulehel <http://primus.archimedes.ee/sites/default/files/ppekava%20arendamise%20juhendamaterjal.pdf> välja otsitud 31.10.2012

Õppekava sisehindamise kord, 26.05.2011 Kinnitatud Sisekaitseakadeemia rektori käskkirjaga nr 6.1-6/127, Tallinn

Õppekava statuut 25.04.2011, Kinnitatud Sisekaitseakadeemia nõukogu 25.04.2011 otsusega nr 1.1-6/18. Muudetud Sisekaitseakadeemia nõukogu 26.10.2011 otsusega nr 1.1-6/36. Tallinn

LISAD

Lisa 1. Päästja õppekava analüüsi tabelid

Lisa 2. Lääne päästkeskusest saadud täienduskoolituste vastuskiri.

Tere

Teen lõputööd teemal päästespetsialisti ja päästja õppekavade vastavus päästetöö valdkonna teenustele ja oleks vaja teada sisekoolituste mahtusid. Teenuskaartidel oli toodud koolitused mis tuleb läbida et pakkuda vastavat teenust. Tekkis küsimusi mitu tundi need koolitused kestavad. Paist leidsin küll koolituse materjalid aga tundide arvu ei leidnud. Mõnes käskkirjas oli ka tunnid välja toodud aga mõned ikka puudu. Äkki oskate vastata.

mets

Tulekustutustööde läbiviimine metsa- ja maastike tulekahjude põlengutel

Viisime läbi 24h 2009a

Veevarustustuse tagamise koolitus suurtulekahjudel

Viidi läbi 24h 2009a V-Maarjas

Põlevvedelik

Põlevvedelike suurtulekahjude kustutamise õppekava eraldi teemana pole läbi viidud, seda on kajastatud vahtkustutuse kursusel ja õppepäeval

Vahtkustutuse õppekava

Oleme läbi viinud erinevatel aegadel erinevates formaatides, näiteks õppepäevana 8h, kursusena 24h

Veepääste

Päästeameti peadirektori 08.06.2009 käskkirja nr 83 Pinnaltpääste kursuse kinnitamine, koolitus. 32h (32h)

Päästetööde paadi juhtimise koolitus. (16h) VÄIKELAEBA JUHT 64H kas mõeldakse seda ? Väikelaevajuhi kursus, on korraldatud 80h ja 64h.

Need on ikka kaks eraldi kursust, päästetööde paadijuhtidele õpetatakse ainult paadi käsitlemist, väikelaevajuhtide kursusel juba ka navigeerimist ja palju muud ning tunnistus annab õiguse ka pimedal ajal või halva nähtavuse korral väikelaevaga sõita.

Kiirevoolulises vees veepääste täienduskoolitus (peaks olema 16h, kuid Läänes ei ole ühtegi korraldatud, kuna pole kiirevoolulisi veekogusid. Sel aastal

korraldatakse kursus Pärnu PK isikkoosseisule „Riskide hindamine kiirevoolistes vetes“, maht 16h)

Varing

Otsingutööde kursus erivahenditega (selle kursuse kohta ei tea ei sisu ega mahtu)

Loom

Abitusse seisundisse sattunud loomade ja lindude päästmise väljaõpe (sellel aastal on see teema õppepäevana (8h) kirjas tööplaanis kuid sisu ei tea ja materjalid puuduvad)

Logistika transport

- täienduskoolitus, sh tööohutusalane koolitus töötamiseks eriotstarbelise pääste maastikusõidukiga ATV; (õppepäevana 8h)
- täienduskoolitus, sh tööohutusalane koolitus töötamiseks eriotstarbelise pääste maastikusõidukiga roomik-konteinerauto BV206. (24h, korraldati Kaitseväe logistikakeskuses 2010a)
- täienduskoolitus, sh tööohutusalane koolitus töötamiseks eriotstarbelise pääste konteinerautoga (8h)

ning tõstekraana olemasolul ka läbitud täienduskoolitus töötamiseks tõstekraanaga pole eraldi läbi viidud

läbitud täiendkoolitus, töötamiseks naftareostuskorje tööde seadmete- ja varustusega

Poomide paigaldamine 8h

Maismaa reostustõrje konteiner 8h

Reostustõrje operaatorite kursus 16h

Skimmerite ja poomide kasutamine 8h

Reostustõrje spetsialisti kursus Eesti Mereakadeemias 16h

logistika sündmuskoht

Päästetööde logistika baaskursus (24h)

Baaslaagri logistika kursus” (püstitamine, käitlemine, kokkupanek) (16h)

tehnika hooldamise täienduskoolitus (metsatulekahjudel, naftareostusel jms sündmustel kasutatav varustus) (sellel aastal on see teema õppepäevana (8h) kirjas tööplaanis kuid sisu ei tea ja materjalid puuduvad)

transpordi logistika korraldamise baaskursus (ei tea sellest midagi)

Nafta

Esmase reostustõrjetööde täiendkoolituse
Reostustõrje seadmete operaatori koolitus 16h äkki (16h)

Saatja: Vaino Kaunissaar

Saadetud: 15. veebruar 2013. a. 11:16

To: Ardi Luuk

Teema: RE: Koolituste mahud

Lisa 3. Päästespetsialisti õppekava analüüsi tabelid